



NOVICE IZ
Mo

OBČINA MORAVČE
1251 MORAVČE, TRG SVOBODE 4

Poština plačana pri pošti
1251 Moravče "a"

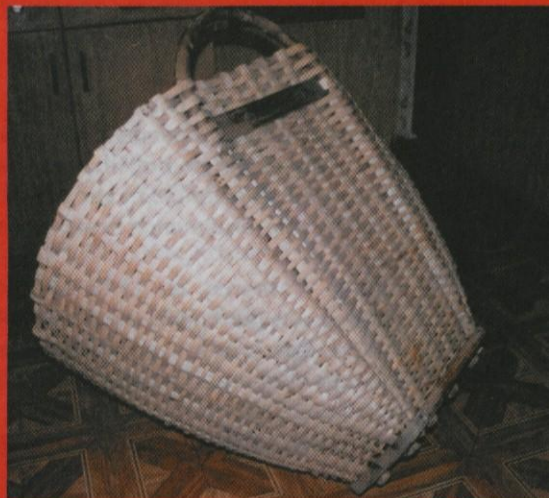
Knjižnica Moravče
Trg svobode 9

1251 Moravče

line
RAVČE
Številka 2



Pletarski izdelki



Lupljenje srobota



Franc Logaj z Limbarske gore pri izdelovanju viter





OBČINA MORAVČE
Kulturni dom Moravče

- **torek, 25. februarja, ob 10. uri** - filmska matineja zabavni animirani film »Shrek«
- **četrtek, 27. februarja, ob 10. uri** - filmska matineja RUSH HOUR 2, uro in pol trajajoča akcijska komedija polna nepredvidljivih in komičnih situacij Oglede filmov je brezplačen. Počitniško darilo Občine Moravče
- **torek, 4. marca, ob 17. uri** - Pustni živ-žav za najmlajše in malo starejše. Zabavna igrlica z nastopom klovnov. Izbor najlepših in najboljših mask ter podelitev sladkih nagrad. Zaželeno čim več mask. Vstop za maske in njihove spremljevalce brezplačen.
- **nedelja, 9. marca, ob 11.15 uri** nedeljska matineja - Mladinska gledališka predstava »Nov tipč'k« Hudomušna predstava z veliko plesa in glasbe. Gostuje skupina »Prepih« in KD Janko Kersnik iz Lukovice. Vstop prost! Prostovoljni prispevki.
- **sreda, 19. marca, ob 17.30** otvoritev razstave učencev likovnega krožka OŠ Jurija Vege Moravče

• **petek, 21. marca, ob 19.30 uri**
Akademija ob prazniku
Občine Moravče s podelitvijo letošnjih občinskih priznanj.
Bogat kulturni program domačih in gostujočih kulturnih skupin.

- **sobota, 22. marca, ob 11. uri** - spominska svečanost v Zagorici ob rojstnem dnevu Jurija Vege in občinskih praznikov občin Dol pri Ljubljani in Moravče
- **torek, 25. marca, ob 16.30 uri** - prireditev ob materskem dnevu
- **sobota, 29. marca** - prireditev ob 10. obletnici Društev podeželske mladine Slovenije

Društvo krajanov Limbarska gora
in SK Termit Moravče

vabita

na tradicionalno prireditev

15. POHOD PO NAGELJ
NA LIMBARSKO GORO,
ki bo 16. marca ob 10. uri.

Dogodki na območju občine
Moravče od 1.1.- 31.1.2003

V času od 1.1.2003 do 31.1. 2003 so policisti PP Domžale na območju občine Moravče obravnavali **3 prometne nesreče**, v katerih je nastala le materialna škoda, ena oseba pa je bila lahko telesno poškodovana. Prav tako so obravnavali **eno kaznivo dejanje tatvine**. Glede **kršitve javnega reda in miru** pa so policisti posredovali oz. intervenirali **enkrat**. Zoper kršitelja bo podan predlog sodniku za prekrške. Policisti so v navedenem mesecu zasegli prepovedano drogo (marihuano), in sicer občino Moravče, kateri je imel prepovedano drogo pri sebi. Kršitelja čaka srečanje s sodnikom za prekrške.

Policisti PP Domžale so bil obveščeni s strani občanke V.S. iz Detelove ulice, da naj bi na **Detelovi ulici v Moravčah prišlo do več poginov psov in mačk**. Vzrok za pogine mačk in psov naj bi bil strup za glodalce. Obstaja možnost, da so bili psi in mačke namerno zas-trupljene s strani krutega brezvestnega krajana.

NEKAJ NASVETOV
ZA VARNO VOŽNJO

Kot eden izmed najpogostejših vzrokov za prometne nesreče se v velikih primerih pojavlja prekratka varnostna razdalja, zato menim, da ne bo odveč nekaj nasvetov oz. opozoril.

Varnostna razdalja je zelo pomemben element varne vožnje. Lahko jo izračunamo, vendar je med vožnjo težko oceniti razdaljo do vozila pred nami. Najenostavnejša je določitev varnostne razdalje s pomočjo t.i. »sekundne metode«.

Sekundna metoda ali pravilo dveh sekund:

Ob robu vozišča si izberemo neki predmet oz. orientacijsko točko (na primer postavljen prometni znak, robni stebriček oz. cestni smernik). Ko pred nami vozeče vozilo z zadnjim delom vozila prevozi to točko, pričnemo šteti v sekundnem taktu: enaindvajset, dvaindvajset. Če isto mesto s sprednjim delom vozila prevozimo ob izteku štetja dveh sekund, imamo ustrezno varnostno razdaljo. Če ga prevozimo prej, je naša varnostna razdalja premajhna.

Trisekundno varnostno razdaljo uporabljamo

- pri hitrosti nad 100km /h,
- pri vožnji v megli,
- na mokrem vozišču,
- pri vleki priklopnika,
- pri vožnji za motornimi kolesi.

Z redno uporabo sekundne metode si voznik pridobi občutek za ustrezno varnostno razdaljo v odvisnosti od hitrosti.

MARKO KLADNIK, vodja policijskega okoliša



Kratki zimski dnevi se umikajo daljšim in dišečim po pomladi. A sneg še vztrajno beli prostranstva, ki se zaman trudijo, da bi privabili na plano smučarje in sankarje. Idilo zime smo se navadili opazovati skozi okna tople ogretek prostorov, če imamo toliko časa, da se sploh zavemo čarobnosti zimske spokojnosti in jo užiti.

V mesecu kulture smo in veliko govora o kulturi smo imeli pozornost spremljati. Tudi pri nas v Moravčah se je o njej marsikaj spregovorilo, še več pa kulturnega dogajalo, saj smo prav vsak teden imeli na voljo prireditve, ki so privabljale ljudi v dvorano kulturnega doma. Zagotovo pa se je najbolj odmevno odprla razstava Strokovne zasnove za ohranjanje kulturne dediščine, katere pripravilalka je bila Mojca Tercej Otorepec. Prav ona pa je tudi glavna akterka za vsakomesečno rubriko Moja dolina na dlani, ki smo jo v našem glasilu objavili že sedemnajstkrat. Gospe Mojci in vsem drugim avtorjem člankov iz rubrike Moja dolina na dlani se zares hvaležno zahvaljujem za njihov prispevek k večji osveščenosti prebivalcev lepega koščka slovenske zemlje.

Tudi ohranjanje dediščine kaže na človekov odnos do kulture in spoštovanje do dela naših prednikov. Z mnogo več truda in fizičnega dela so si uspeli postaviti domovanja, ki jih danes z lahkoto porušimo in pozabimo, da so sploh obstajala. Se v tem kaže človekova misel, da je vsemogočen? Ohranjati je težje kot graditi na novo je neizpodbitno dejstvo. Da vendar ta dediščina govori svoje zgodbe, če jim le hočemo prisluhniti, in z njimi poučuje kot nevidni učitelj življenjskih modrosti.

Kadar v kulturi najdeš svoje mesto, čeprav najmanjše, najdeš delček sebe in svojih duhovnih potreb, ki se nikakor ne morejo enačiti z biološkimi in materialnimi, so pa nujen prispevek in enakovreden del zdrave osebnosti tako posameznika kot naroda.

BERNARDA MAL, urednica

Pohodi v organizaciji PD Moravče

- sobota, 22.februar – ŠTEFANJA GORA - lahka pot, vodita Urša Jamšek (031 574 744) in Vida Vidergar Žučko (041 270 606)
- sobota, 8.marec - KRANJSKA REBER – LEPENATKA, lahka pot, vodi Lidija Brnot (041 841 323)
- sobota, 22.marec, ČEMŠENIŠKA PLANINA, lahka pot, vodita Urša Jamšek (031 574 744) in Vida Vidergar Žučko (041 270 606)

Vse dodatne informacije dobite pri vodnikih, ki vodijo pohod.

V tej številki preberite

Razpis za predloge za občinska priznanja.....	2
Županjin uvodnik	4
Terminski plan prenove	
Zdravstvene postaje Moravče.....	6
Policija svetuje	7
Kulturni praznik	8
Premiera KID Limbar	10
Pogovor z Milanom Kokaljem	12
Društvo podeželske mladine	19
Občni zbor planinskega društva	15
Moja dolina na dlani.....	21
Pisma bralcev.....	22

Naslednja številka Novic iz Moravske doline bo predvidoma izšla 28. marca. Vaše prispevke pričakujemo do 12. marca. Oddate jih lahko na sedežu Občine Moravče osebno, pošljete po pošti ali elektronski pošti. Naslovi so navedeni spodaj v modrem okvirčku.

Novice iz Moravske doline

21. februar 2003, Letnik IV, Številka 2
Fotografije na naslovnici: Mojca Tercej Otorepec
 Novice iz Moravske doline je informativno glasilo Občine Moravče, ki je tudi izdajateljica. • Izhaja predvidoma enkrat mesečno in ga prejemajo vsa gospodinjstva v občini brezplačno. • Sedež izdajatelja in naslov uredništva: Občina Moravče, Trg svobode 4, 1251 Moravče, telefon 7231-229. • Izdajateljski svet: Milka Novak, Janez Cerar, Roman Cerar, Ivanka Kocjančič, Stanislav Ravnikar. • Odgovorna urednica: Bernarda Mal, E-pošta moravske.novice@email.si, tel. 031 452 022. • Uredniški odbor: Bojana Dorič, Nevenka Marolt, Aleš Vozel, France Ravnikar. • Lektoriranje: Bernarda Mal. • Oblikovanje in priprava za tisk: Andrej Lombar. • Tisk: Tiskarna Januš. • Naklada 1450 izvodov.

Vsi prispevki, ki jih pošiljate za objavo, morajo biti lastnoročno podpisani, imeti morajo datum in kraj pisanja, naslov prispevka, zapis avtorja besedila in fotografij. Če pišete v imenu društva, politične stranke, skupine ljudi, opremite dopis z žigom in podpisom odgovorne osebe. Poleg prispevka, če imate le možnost, oddajte tudi zapis na disketi ali ga pošljite po E-pošti. Prispevki naj ne presegajo 1800 znakov vključno s presledki. V nasprotnem primeru bomo prisiljeni prispevek zavrniti ali krajšati. Rokopisov ne sprejemamo! Slikovnega in pisnega gradiva ne vračamo!



Spoštovani občani in občanke!

Komaj smo pospravili novoletne lučke, že se izteka najkrajši mesec v letu. Februar je tudi **mesec kulture**, saj Slovenci v tem mesecu praznujemo svoj kulturni praznik in smo med tistimi redkimi narodi, ki smo kulturni praznik razglasili tudi za državni praznik.

Čeprav se morda niti nismo zavedali, je imela **kultura, predvsem ljudska**, v preteklosti pomembno vlogo v življenju Slovencev. Koliko različnih šeg in običajev poznamo na Slovenskem. Vsaka pokrajina je bogata z različnimi ljudskimi plesi, pripovedkami. Koliko ljudskih pesmi se je



nekoč prepevalo ob različnih kmečkih opravilih ali pa ob zimskih večerih, ko so si s petjem in pripovedkami krajšali čas. Mnoge od njih še živijo in upamo, da se bodo ohranile vsaj v folklornih skupinah in kulturnih društvih oziroma v knjigah o zgodovini Slovencev. Nekaj tega ljudskega izročila, ki je ohranjeno na Moravškem, sem želela obuditi tudi v igri Razkritja na gori Limbarski, ki jo je uprizorila dramska skupina KID Limbar. Različne pripovedke, ki so se spletale okoli gradov in usod graščakov porušenih gradov, se prepletajo z ljudsko pesmijo in običaji preteklosti, kot so bili na primer veliki romarski shodi na Limbarski gori. Snovi za nadaljnje raziskovanje preteklosti je še veliko in škoda bi bilo, da je ne bi poznali in ohranili zanamcem.

O razkriti preteklosti govori tudi **razstava v avli Kulturnega doma**, ki jo je pripravil Zavod za ohranjanje kulturne dediščine iz Kranja. Z njo nam želijo pokazati, kaj vse se skriva pod propadajočimi zidovi in zaraščenimi stavbami na eni strani in kako nekateri skrbijo za to dediščino in jo negujejo ter ohranjajo. Če je bilo v preteklosti moderno vse podreti in zazidati po novem, v današnjem času dobiva vse večjo veljavo tisto, kar izhaja od prednikov in je znak narodove identitete. Seveda pa je ohranjanje te dediščine zelo drago in zahtevno, zato le redkim ljubiteljem in poznavalcem uspeva to dediščino ohranjati in jo obnavljati.

Guestje **proslave ob slovenskem kulturnem prazniku** so bili pozitivno presenečeni nad prireditvijo, ki se je na predvečer praznika odvijala v dvorani našega hrama kulture. Domači zbor, godba, mladi recitatorji in pianisti so nam pripravili lep večer, ki ga je obogatil operni pevec Franc Javornik ob spremljavi hčerke Anamarije. Tudi slavnostni govor dolgoletnega kulturnega delavca nam je kulturo in ustvarjalnost domačih društev še bolj približal. Rečemo lahko, da smo po ustvarjalnosti in tudi po obisku različnih kulturnih prireditev med bolj kulturnimi občinami.

Veliko lažje mi je pisati o kulturi kot o težavah in problemih s področja komunale, s katerimi se srečujem kot županja. Zadnji čas je bil **zaznamovan s pripravo občinskega proračuna**. Nekateri odbori so se že pred tem sestali in podali svoje smernice in želje, drugi se bodo po sprejetju osnutka proračuna. Pregledala sem tudi zapisnike svetov krajevnih skupnosti in njihove predloge in želje. Tako kot vsako leto, tudi letos ne bo mogoče vseh upoštevati. Ko sem pri pripravi proračuna hotela vnesti samo najbolj nujne investicije v različnih krajevnih skupnostih, je bilo v proračunu takoj 200 milijonov minusa. Najtežje je potem

tehtati in se odločati, kaj je bolj pomembno od drugega. Letošnji proračun namreč največ investicijskih sredstev namenja **izgradnji vrtca** (100 milijonov). V teh dneh smo dobili tudi sklep Ministrstva za šolstvo o sofinanciranju države v višini 40 milijonov, kar je s svojim sklepom v jeseni zagotovila vlada. Zaradi te investicije bo v letošnjem letu rekonstruiranih **manj cest**, čeprav so potrebe še vedno velike, predvsem v KS Velika vas in Dešen, v Gori pri Pečah, delno na Limbarski gori in še kje.

Tudi **na vodovodih je predvidenih nekaj investicij**, kot so menjava cevi od Drtije proti Češnjicam, v nadaljnjih letih pa še naprej proti Vrhpolju in Stegnam, kjer bomo prav tako letos skušali rešiti pereče vodovodne probleme.

Predvideva se začetek **gradnje kanalizacije v naselju Krašce**, za kar v naslednjih letih pričakujemo povrnitev sredstev iz taks za obremenjevanje voda.

V Zdravstvenem domu se bo nadaljevala prenova, občina naj bi zagotavljala le manjši del sredstev v istem obsegu kot v lanske letu. **Zaključena naj bi bila tudi mrliška vežica v Pečah**. Ustanovila sem tudi posebno komisijo strokovnjakov in predstavnikov krajevnih skupnosti in šole, ki si je ogledala podružnično **šolo na Vrhpolju** in stavbo **nekdanje šole v Pečah**, saj se bo potrebno odločiti, kako v bodoče pristopiti k prenovi in namembnosti teh stavb. Dokončne odločitve bomo sprejeli po raziskavah strokovnjakov.

Čedalje večji strošek proračuna so **prevozi otrok**, ki se bodo z uvedbo devetletke v višje razrede osnovne šole zaradi izbirnih predmetov gotovo še povečali. Še enkrat prosim vse starše, da bi se ob prošnjah za prevoze otrok skoraj do praga zavedali, da vsak kilometer kar nekaj stane in da nekaj hoje otrokom lahko samo koristi. Vedeti pa moramo tudi, da občinska vreča ni brez dna in s kakšno težavo velikokrat kaj vanjo prispevamo, z veliko lahkoto pa iz nje zahtevamo.

O proračunu bomo v prihodnosti najbrž še veliko govorili. Upam, da bo letos **več politične volje za čimprejšnje sprejetje proračuna**, saj bomo potem imeli dovolj časa za kvalitetno in cenovno najbolj ugodno rešitev.

V mesecu marcu vsem skupaj želim čim več lepih praznikov in prireditev, ki se bodo iz dvoran začele seliti na prosto. Pa ne pozabimo, da majhne pozornosti delajo velike čudeže, majhne spomladanske rožice pa mamam veliko veselja.

LJUDMILA NOVAK, županja

Dogajanja v svetu in doma kažejo na velike negotovosti za prihodnost. Ali bo prevladala moč denarja in nasilja ter svet pahnila v vojno ali bo svet našel rešitev v miru in spravi. V Sloveniji pa se bomo odločali o pridružitvi NATU in EU. Ali bomo znali ostati samostojni v skupnosti velikih?



V domačih logih pa se bo začel boj za letošnje delitev proračunskih sredstev. Kako se bomo odločili, ali bomo poleg začetka gradnje vrtca, ki bo porabil večino investicijskih sredstev, naredili še kaj pomembnega? Kam vložiti čedalje manjši preostanek sredstev? Jih razdrobiti na vse strani in s tem nekako več ljudi zadovoljiti ali pa izvesti še nekaj večjih projektov v komunalno infrastrukturo? Pomembno bo tudi to, ali bomo znali občani pri teh investicijah tvorno sodelovati in s tem zmanjšati stroške investicij ali pa bomo postavljali samo zahteve in ovire.

V stranki Nova Slovenija si bomo prizadevali, da se bo iz teh sredstev občine in občanov čim več naredilo v dobro nas vseh.

OO N.Si Moravče

Sveti KS so se sestali

Po januarskem skupnem sestanku županje in sodelavcev občinske uprave z izvoljenimi člani svetov KS so se le-ti že v vseh petih krajevnih skupnostih konstituirali. Izvolili so predsednike svetov krajevnih skupnosti, obravnavali aktualne zadeve in pripravili predlog potreb za vključitev v občinski proračun.

Novi PREDSEDNIKI svetov krajevnih skupnosti so:

- **DEŠEN** - Miha Trdin,
- **MORAVČE** - Jože Kudeljnjak,
- **PEČE** - Franc Avbelj,
- **VRHPOLJE** - Franc Lebar,
- **VELIKA VAS** - Aleš Lavrič.

S.V.

Vsem ženam, materam in dekletom želimo, da bi bile z veseljem ženske in mater ter da bi svojo naravno danost in poslanstvo dobro izpolnjevale. Ob tem pa vsem želimo čim večjo podporo mož in fantov, da bomo potem vsi skupaj bolj zadovoljni in srečni.

*Ljudmila Novak, županja,
Občinski svet in občinska uprava*

ZDRUŽENA LISTA
socialnih demokratov



Da se sliši tvoj glas!

23. marca referendum o vstopu v EU in NATO bo.

Sprašujete se, kako glasovati. Pomislite! Zavedati se moramo, da živimo na stičišču različnih geopolitičnih interesov in celo teritorialnih apetitov. Vsaka skupnost ima dobre in slabe strani. Kljub majhnosti pa imaš v skupnosti določen vpliv, imaš glas, katerega noče slišati nihče, če si zunaj!

Ne dovolite, da drugi odločajo v imenu vas, zato se referenduma udeležite!

MARTIN REBOLJ, OO ZLSD Moravče

LDS
LIBERALNA DEMOKRACIJA SLOVENIJE

Ponovno vabimo vse občanke in občane, da se s svojimi vprašanji, predlogi in pobudami obračate na poslanko DZ Stano Stopar, ki vsak drugi ponedeljek v mesecu od 17. ure dalje čaka na vas v veliki sejni sobi Občine Moravče na Vegovi 7 (nad trgovino Vele).

STANISLAV RAVNIKAR, OO LDS Moravče



JAVNO KOMUNALNO PODJETJE, PRODNIK d.o.o.

Javno komunalno podjetje ProdNIK d.o.o. obvešča, da bo v aprilu, in sicer 15., 17. in 18. 4. 2003 opravilo spomladanski odvoz kosovnih odpadkov iz gospodinjstev. Natančnejše obvestilo sledi v naslednji številki.

Oddelek za komunalno pri Občini Moravče naproša vse občane, da se v primeru vprašanj in pritožb v zvezi z odvozom smeti, ki je s strani občine oddan v koncesijo JKP ProdNIK, obračate nanje in ne na delavce občinske uprave.
Hvala za razumevanje!

**Marec je mesec za oddajo
napovedi za odmero dohodnine
za leto 2002.**

Ne čakajte na zadnji dan!

Terminski plan prenove Zdravstvene postaje Moravče

Kot je bilo že povedano in dogovorjeno na 2. seji Občinskega sveta Moravče, bomo v letošnjem letu nadaljevali s prenovo Zdravstvene postaje Moravče, ki je finančno ovrednotena na pribl. 14 mio. SIT.

Časovno naj bi potekala po sledečem planu:

- s prenovo prostorov splošne ambulante se prične 11.02.2003.
- **splošna ambulanta bo obratovala v prostorih otroške ambulante od 10.02.2003 dalje.**

Urn timer ambulante bo sledeč:

- ponedeljek in torek od 7. do 13. ure,
- sreda in četrtek od 13. do 19. ure,
- ob petkih ambulanta **ne bo obratovala**, v nujnih primerih se pacienti obrnejo na otroškega zdravnika ali urgentno službo ZD Domžale (tel.: 724-52-11)

- planirana prenova za leto 2003 naj bi se zaključila konec meseca marca. V tem času bodo zamenjana okna, instalacije, talne obloge in pohištvo v zdravniški ordinaciji, sestrski sobi in čakalnici ter zgrajeni in opremljeni sanitarni prostori.

Delo splošne ambulante bo v tem času potekalo v prostorih otroške ambulante. Prenovo stopnišča bomo izvedli med vikendom. Terminal za potrjevanje zdravstvenih izkaznic bomo odklopili in ga prestavili v prostore diagnostičnega laboratorija, ter ga ponovno aktivirali takoj po končanih delih na stopnišču.

V letu 2004 se bo investicija nadaljevala s prenovo kletnih prostorov, vetrolova, vhoda, po dogovoru stopnišnega dvigala za invalide in končala z menjavo oken v otroški ambulanti ter fasado v letu 2005.

Problem imamo tudi s kadrovsko zasedbo, saj pričakujemo daljšo odsotnost zobozdravnice za odrasle. Opravili smo razpis za nadomeščanje, vendar za sedaj brezuspešno. Trenutno bomo uredili nadomeščanje le delno, zobozdravnik za odrasle bo delal vsak ponedeljek popoldne od 13.00 do 19.00 ure.

Janez Svolfjšak, dr.med. spec. direktor

TRGOVCI, SAJ VESTE,

da je 10. februarja začela veljati odredba o določitvi obrazca za prijavo urnika obratovalnega časa prodajaln (Uradni list RS, 24. 1. 2003). Vsi trgovci prijavljajo sedaj obratovalni čas prodajaln na novih obrazcih na **Upravni enoti Domžale** in ne več na Občini Moravče. Obrazce z navodili je moč dobiti na upravni enoti ali na spletnih straneh www.sigov.si/mg.

Uredba je objavljena na podlagi 17. a člena Zakona o trgovini (Uradni list RS, št. 18/93, 36/00-ZPDZC, 62/01 - odl. US in 96/2). Vsi trgovci so dolžni prijaviti obratovalni čas prodajalne na novem obrazcu, in sicer **največ 45 in najmanj 15 dni pred začetkom ali kasnejšo spremembo obratovalnega časa**. Trgovci, ki so na dan 29. 11. 2002 že obratovali, morajo prijaviti obratovalni čas do 29. maja 2003. Do prijave lahko obratujejo v skladu z obratovalnim časom prodajalne, veljavnim na dan 29. 11. 2002.

S.V.

Malčki na varnem

Sto osemnajst moravških malčkov je letos vključenih v organizirano predšolsko varstvo. V moravškem vrtcu je 100 otrok, drugi obiskujejo vrtce v Ljubljani, Litiji, Zagorju, Dolu in Domžalah.

Cena programa predšolske vzgoje je v moravškem vrtcu v prvi starostni skupini (do treh let) 68.454 tolarjev, v drugi skupini pa 54.153 tolarjev.

V skladu z republiškim Pravilnikom o plačilih staršev za programe v vrtcih so starši razporejeni v osem dohodkovnih razredov glede na povprečno bruto plačo v preteklem letu (delež bruto mesečnega dohodka na družinskega člana v primerjavi s povprečno plačo v RS v preteklem koledarskem letu - 1. razred do 25%, 8. razred nad 110%).

Vsako leto, praviloma do 15. novembra, morajo starši oddati na Občino Moravče Vlogo za znižano plačilo vrtca in priložiti odločbe o odmerjeni dohodnini za preteklo leto oz. drugo ustrezno dokumentacijo. Prav tako so dolžni med letom sporočiti vsako spremembo v zvezi z dohodkom na družinskega člana, ki bi bistveno vplivala na določitev plačilnega razreda. Sicer so v skladu z odločbo o določitvi višine plačila starši kot plačniki večinoma razporejeni v plačilne razrede tako, da za 87 otrok plačujejo prvi, drugi ali tretji razred. Plačnika za 8. razred ni nobenega. Občina **mesečno** povprečno plača za oskrbnino otrok v vrtcih okoli 7.700.000 tolarjev.

S.V.

POLICIJA SVETUJE

Z 06.01.2003 je pričel veljati **Zakon o javnih zbiranjih** (Ur. l. 59/2002), ki je na področju prijave javnih shodov in prireditev prinesel določene novosti.

Javni shod ali javna prireditev je vsako organizirano zbiranje ljudi na prostem ali v zaprtem prostoru, ki ima določenega organizatorja ter vnaprej določen program, udeležba pa je brezpogojno ali pod določenimi pogoji dovoljena vsakomur.

JAVNI SHOD se organizira z namenom izražanja mnenj in stališč o vprašanih javnega ali skupnega pomena, **JAVNA PRIREDITEV** se organizira z namenom izvajanja kulturne, športne, zabavne, izobraževalne, verske ali druge aktivnosti.

Javni shod oz. javna prireditev mora organizator prijaviti pristojni policijski postaji (oddelku ali pisarni) na območju katere se organizira in sicer shod najmanj 3 dni pred dnevom shoda, prireditev pa najmanj 5 dni pred dnevom prireditve.

Če je za shod ali prireditev po zakonu potrebno dovoljenje, mora organizator oddati prošnjo na upravni enoti, na območju katere se organizira shod ali prireditev najmanj 7 dni pred dnevom shoda ali prireditve, če poseben zakon ne določa drugače (za prireditve na cesti je rok za vložitev prošnje 30 dni, če je na območju dveh ali več upravnih enot dovoljenje izdaja ministrstvo za notranje zadeve).

SHODI IN PRIREDITVE, ZA KATERE JE POTREBNO DOVOLJENJE:

- shodi in prireditve, če je organizator tujec oz. tuja pravna oseba (razen za tujce, ki imajo stalno ali začasno prebivališče več kot eno leto; zanj veljajo isti pogoji, kot za drž. RS),
- shodi in prireditve na cesti (prireditveni prostor prometna površina, ki je določena kot cesta),
- prireditve, kjer obstaja nevarnost utopitve (prireditveni prostor na vodi, v vodi ali nad vodo, pa tudi ob vodi na vodnem in priobalnem zemljišču, razen na kopalniških med njegovim obratovanjem),
- prireditve z zbiranjem živali (razstave, priložnostni živalski vrtovi, ocenjevanje in tekmovanje živali, cirkusi...),
- mednarodne športne prireditve,
- vse mednarodne športne prireditve po Zakonu o športu (Ur.l. 22/98 in 27/02),
- mednarodna klubska tekmovanja, ki se odvijajo pod okriljem mednarodnih ali nacionalnih panožnih športnih zvez,
- športne prireditve v kolektivnih ali individualnih športnih panogah, na katerih sodeluje vsaj ena tuja državna reprezentanca na uradnih ali prijateljskih tekmovanjih in srečanjih,
- druge športne tekmovanje ali srečanja v kolektivnih ali individualnih športnih panogah na katerih sodelujeta vsaj dve tuji ekipi ali kluba,
- članska tekmovanje v prvi državni ligi v kolektivnih športih,
- prireditve na katerih se uporablja odprt ogenj,
- prireditve na katerih se uporabljajo predmeti, zaradi katerih je lahko ogroženo življenje ali zdravje ljudi ali premoženje (ognjemet...),
- prireditve na katerih se uporabljajo naprave, zaradi katerih je lahko ogroženo življenje ali zdravje ljudi oz. premoženje:
 - uporaba vozil in motornih sani,
 - uporaba zrakoplovov,
 - uporaba naprav za zabavo (zabavišni parki),
 - uporaba drugih naprav kot so začasni objekti (odri, tribune, kulise, šotori) stroji, za prireditve posebej izdelane,
 - priprave, dvigala, vlečnice in druge naprave, ki obratujejo in lahko ob normalnem obratovanju oz. rabi ali ob prirejeni rabi ogrozijo življenje in zdravje ljudi oz. premoženje,

- prireditve, na katerih se pričakuje več kot 3.000 udeležencev.

SHODI IN PRIREDITVE, KI JIH NI POTREBNO PRIJAVITI

Shod oz. prireditev za katero ni potrebno dovoljenje je treba prijaviti.

Obveznost prijave ni če prireditev organizirajo:

- gospodarske družbe ali samostojni podjetniki v okviru opravljanje svoje registrirane dejavnosti v svojih poslovnih prostorih, ki so namenjeni za opravljanje te dejavnosti,
- državni organi, lokalne skupnosti, politične stranke, sindikati, verske skupnosti, društva in druge organizacije v zvezi z opravljanjem svoje dejavnosti, v svojih poslovnih prostorih, ki so namenjeni za opravljanje te dejavnosti,
- študenti, dijaki in učenci v mejah hišnega reda v šolskih prostorih.

DOLŽNOSTI ORGANIZATORJA:

- organizator mora shod ali prireditev organizirati tako, da ne bosta ogrožena življenje in zdravje udeležencev oz. drugih oseb oz. premoženje, da ne bo ogrožen javni promet in da ne bo nedopustno obremenjeno okolje,
- organizator mora določiti vodjo, ki je lahko oseba stara najmanj 18 let in ima ustrezne psihofizične sposobnosti za opravljanje nalog vodje,
- glede na značaj shoda ali prireditve in pričakovano število udeležencev mora organizator za zagotavljanje reda na prireditvenem prostoru zagotoviti rediteljsko službo,
- če poseben predpis za posamezne vrste prireditev postavlja tudi druge zahteve (zakon o varnosti cestnega prometa, zakon o varstvu pred utopitvami...) mora organizator izpolniti tudi te zahteve, kar mora navesti v prijavi oz. prošnji, prošnji za dovoljenje pa tudi predložiti morebitna dokazila,
- če se na shodu ali prireditvi opravljajo dejavnosti, ki jih urejajo drugi predpisi, mora organizator izpolniti tudi pogoje, ki jih za opravljanje dejavnosti določajo ti predpisi.

Poleg navedenega mora organizator prijavi obvezno priložiti:

- dokazilo, da je o shodu ali prireditvi, ki jo pripravlja obveščena lokalna skupnost - občina (kopija dopisa, potrdilo o oddani pošiljki...)
- soglasje lastnika ali upravljavca prireditvenega prostora (kopija najemne ali druge pogodbe ali pisno soglasje)
- dovoljenje za čezmerno obremenitev okolja s hrupom, če bo uporabljal naprave, ki povzročajo čezmeren hrup, kot ga določa Uredba o hrupu v naravnem in življenjskem okolja (Ur. l. 45/95 in 66/96), če se naprave uporabljajo na odprtem prostora. Dovoljenje izdaja Agencija RS za okolje in prostor.

Prošnji za dovoljenje pa mora poleg zgoraj navedenih dokazil priložiti:

- dovoljenje za omejitev prometa ali zaporo ceste, kjer je zaradi shoda ali prireditve potrebno omejiti ali prepovedati javni promet,
- dokazilo o tehnični brezhibnosti naprav ali varni uporabi predmetov, če se bodo pri izvedbi uporabljale naprave ali predmeti, zaradi katerih je lahko ogroženo življenje ali zdravje udeležencev oz. premoženje,
- druga dokazila o varni izvedbi.

Pogoji za nekatere najpogostejše dejavnosti na shodih in prireditvah, ki jih mora izpolniti organizator, so dostopni na spletnem portalu e-uprave (<http://euprava.gov.si>).

MARKO KLADNIK, Vodja policijskega okoliša

Spomin na Prešerna na GEOSS-u

Kot vsako leto na nedeljo pred slovenskim kulturnim praznikom se je tudi letos zbrala množica ljudi. Vse več jih prihaja tudi z Moravškega. Slavnostni govornik Franci Pivec, predsednik Zveze kulturnih organizacij Slovenije, je v svojem govoru poudaril, da Slovenci na tem prostoru prav gotovo nismo ostali zato, ker bi bili tako bojeviti, ampak je o tem odločala zlasti naša kulturna prepričljivost in s tem povezana želja, da obstanemo na tem najlepšem koščku zemlje pod soncem. Prav zdaj pred vstopom v Evropsko unijo, je pomembno negovati svojo kulturno dediščino, za katero skrbi 2500 kulturnih društev in še enkrat toliko ustvarjalnih skupin.

BRANKA BIZJAN



Kulturna dediščina na Moravškem SKRB VSEH SKUPAJ

Pesem Kje so tiste stezice v izvedbi mešanega pevskega zbora DU Moravče je bila uvod v slovesno odprtje razstave »Strokovne zasnove za varstvo kulturne dediščine na območju občine Moravče«.

Županja Milka Novak, direktor Zavoda RS za varstvo kulturne dediščine Vladimir Knific in odgovorna konzervatorica za občino Moravče Mojca Tercelj Otorepec so v svojih nagovorih poudarili, da se domačini niti ne zavedajo, na kako lepem in neokrnjenem koščku Slovenije živijo. Predstavljena kulturna dediščina in spomeniki na Moravškem so osnova za vedenje in skrb vseh skupaj, da pripomorejo k ohranitvi in ustrezni prenovi dediščine in novih posegov v ta prostor za današnje in prihodnje rodove.

Županja se je pred odprtjem zahvalila vsem ustvarjalcem razstave in jim izročila priložnostni darili, Klara in Tina sta zaigrali na flavti, ob koncu pa je pevski zbor s pesmijo Tam dol se čuje z gaja povabil k ogledu razstave. S tem je bila razstava odprta. Prisotni so si z zanimanjem ogledovali razstavo.



Razstava je bila odprta na predvečer kulturnega praznika. Ogled pa bo možen še dva meseca ob prireditvah v Kulturnem domu. K ogledu ste povabljeni prav vsi, da obnovite ali se šele zaveste vedenj o svojem domačem kraju in se hkrati tvorno zavzamete za ohranjanje.

BRANKA BIZJAN



Kulturni praznik

Tako, kot vsako leto doslej so se na predvečer slovenskega kulturnega praznika zbrali mnogi občani na občinski prireditvi v Kulturnem domu.



Letošnji slavnostni govornik, predsednik Kulturnega društva »Tine Kos«, Milan Brodar je v svojem govoru poudaril: »Prešernova veličina se je v polni meri potrdila šele po njegovi smrti, predvsem tudi v časih ko je naš narod krvavel pod pritiski tujih gospodarjev. In kakor znamo pri Prešernu šele po smrti ceniti neprecenljiv zaklad, ki ga je zapustil našemu narodu, tako tudi za čas človeškega življenja naša sebičnost mnogokrat ne premore koraka ali stiska roke nekemu, ki se je v svojem kulturnem delovanju dokazoval skozi celo ustvarjalno pot njegovega življenja.«

Kultura je širok pojem, ki zajema vse od znanosti, tehnologije, ideologije, religije in umetnosti. Kultura je način življenja, odnosi med ljudmi in njihova duhovnost. V Moravški dolini že stoletja delujejo dramske, pevske in glasbene skupine. Kvaliteta le-teh pa iz leta v leto raste. Dogaja se tudi, da katero izmed društev nekaj časa stopica na mestu, nakar zaveje nov veter, zamenjajo se generacije in nov zagon je nova rast in nova kvaliteta. Moravški kulturni hram je v zadnjih letih dobil novo preobleko in s tem so tudi društva in ljubiteljski ustvarjalci dobili še več elana za delo. Zato bi morali delovanje ljubiteljske kulturne dejavnosti še bolj vzpodbujati z moralno in materialno podporo. Zelo pomembno bo, da bodo naša društva prenesla težo vplivov Evrope, da bomo znali obdržati naš jezik, naše pesmi, šege in običaje, ki so značilni za naš narod.

Kulturno delovanje je tudi skrb za ohranjanje naravne in kulturne dediščine. Grad Tuštanj dobiva nekdanji sijaj v senci stoletnih platan, Limbarska gora je spomenik državnega pomena, pripravljajo se »Učne poti ob Rači« in vse bolj se ljudje zavedajo, kaj jim pripovedujejo stoletni objekti in razvaline. Zato je potrebno smisel za lepoto in bogastvo preteklosti prikazovati že v vrtcih, doma in na vseh področjih življenja in dela. Pri svoji kulturni rasti moramo s spoštovanjem gledati tudi na druge, čeprav niso »na svet prinesli« toliko talentov, so pa prinesli željo, da doživljajo tisto, kar jim prinaša kultura.

Vse te misli slavnostnega govornika in želja, da bi postala kultura vsakodnevna potreba in sredstvo za osrečevanje drugih, so bile namenjene vsem, da bi se bolj zavedali, kaj vse kultura je.



Po slavnostnem govoru je sledil bogat kulturni program, ki so ga z izbrano vsebino oblikovali nastopajoči. S svojim nastopom je prvak slovenske opere basist Franc Javornik ustvaril pravo komorno vzdušje, kjer je s prepevanjem samospjevov in ob klavirski spremljavi prof. Ane Marije Javornik navdušil številno občinstvo.

Svoj prispevek v mozaiku kulturnega praznika so dodali tudi učenci OŠ Jurija Vege Moravče pod mentorskim vodstvom Bernarde Mal in učenci Glasbene šole Domžale oddelek Moravče pod vodstvom Ane Marije Javornik. Na zanimiv in sodoben način so predstavili recital otroške poezije z glasbeno spremljavo. Številna igralska zasedba je z nastopi na povsem svojstven način ob glasbeni spremljavi pokazala svoje občutke in videnje kulture. Simpatični dialogi so pokazali, da današnja mladina na zunaj ne kaže svojega odnosa do kulture, toda ob danih priložnostih zna še kako lepo podoživljati in interpretirati.



Pihalna godba je z nastopom le še potrdila, da se razvija v dober orkestrski sestav. Zanimiva je bila izvedba skladbe domačega avtorja Gvida Učakarja »Limbarska gora«. Tako je bilo poleg tradicionalnega programa zanimivo slišati prave koncertne skladbe, ki s svojo izvedbo kažejo na resen odnos do dela. Orkestralno izvajanje je bila dobrodošla osvežitev programske sheme. V zadnjem delu se je še enkrat predstavil Komorni zbor Limbar, ki je prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku lepo zaokrožil s skladbami slovenskih avtorjev.



BRANKA BIZJAN, MILAN KOKALJ, foto Majhenič

Zgodbe iz preteklosti za danes in jutri

15. februar je novi mejnik uspešnega delovanja KID Limbar, tako gledališke skupine kot pevcev. Novo dramsko besedilo, že drugo za odrasle, avtorice Milke Novak Razkritja na gori Limbarski vsebuje zanimiv preplet ljudske književne tvornosti, petja in ljubezenske zgodbe med vojakom in gostilničarkino hčerjo, ki pa ni mogla mimo ostrih osti zasnovanih v preteklosti, a perečih tudi v naši sedanosti.

Zasnovo predstavljene zgodbe zaznamo v ljudski pesmi Mežnarski fant iz Moravč, ki se po sedmih letih vrne domov pogledat, če mu je Škafarjeva Micika z Limbarske gore zvesta, saj jo je že pred odhodom rad videval. Na poti na



goro sreča otroke (Jerco, Rozalo, Tilna in Nejca) ob vsakdanjih opravilih. Povpraša jih o tem in onem, a tistega, kar ga najbolj zanima, od otrok ne izve. Še preden nadaljuje pot



prisluhne ljudski pripovedi o turških upadih na Moravško. Odpravi se na goro, otroci pa domov. V drugem dejanju je prizorišče v gostilni pri vdovi Škafarci (Fani Capuder).



Možje radi posede pri njej, čeprav jim žene tega ne dovolijo. Pa kakšno zapojejo vmes, da jim ni dolgčas. Zlasti Milan Kunavar v vlogi Slavca odlično interpretira ljudsko o sv. Valentinu in Pelegrinu ter o Adamčkovem Francetu, ki se obesi. Vsakdanji ritem zmoti neprepoznani prišlek Radovoljca (Lojze Štefan), ki mu je do šale le do trenutka, ko izve, da je

njegova ljuba porodila nezakonskega otroka. Njegovo namero po samomoru prepereči prihod razdražene Johanove (Franc Slapar) žene Štefe (Darja Lavrič) in miroljubne Simonove (Simon Kušar) žene Mete (Katja Cerar). Grobar Gustl (Avguštin Fale) je sicer takoj pripravljen poprijeti za lopata, a se vendar s kar okajeno družbo odpravi reševat nesrečnika. Dejanje se zaključi z vrnitvijo moških v Škafarjevo gostilno. Štefa in Škafarca čas čakanja zapolnita z zgodbami o rožeški Lizi. Ob koncu dejanja se v dramskem besedilu povzpne



na njegov vrh z vprašanjem, kdo je prava Radovoljčeva mati. Prizorišče tretjega dejanja je Limbarska gora na dan sv. Tilna, ko obhajajo žegnanje. Rezka (Cvetka Vesel) prodaja na štantu za vsakogar kaj. Berač Fikuž (Janez Cerar) z glasbo izvablja kak tolar v bogajme in budno spremlja dogajanje na žegnanju. V polni gostilni se začne zgodba razpletati in izvemo, da je Rezka po čudni usodi dala svojega desetega otroka, Radovoljca, neplodni mežnarci iz Moravč, ki vsako leto hodi na goro prosit za spočetje; da je oče Mickinega (Nataša Majdič) otroka berač Fikuž, ki je Micko posilil. Dobrota, odpuščanje in ljubezen zaokrožijo zgodbo v srečen konec, poroko med Micko in Radovoljcem.



Pravilno, po dramskem trikotniku, grajeno zgodbo odlikuje duhovit jezik z dokajšno mero besedne komike. »Ti pa tiho

bodi, ko smo mi že tretjega brcali (korak), si ti šele prvega s temi dolgimi nogami,« Slavic podraži Simona. Gustel grozi Štefi, da bo nekoč vsa njegova – ko jo bo mrtvo zagrebel v zemljo,... V besedilo je avtorica sporočila vpletala s pregovori, ki so jih preizkušeni igralci znali tudi s pravo besedno interpretacijo poudariti in pustiti gledalcu čas za razmislek o povedanem. Drugi prizor zaključuje s statično držo igralcev do zagrnitve zastorja ob prej povedanem sporočilu, da nas ne boli, česar ne vemo. Zaključni prizor pa z nekoliko ironije, ko na Nejčevo vprašanje, kdo se ženi, odgovori Tilen, da on in Jerca letos še ne, omili pretresljivo Rezkino izpoved, da omogoči popolnost sreče ob koncu uro in pol trajajoči gledališki predstavi. Predstavo poleg oživiljenega zapraščenega in premalokrat poudarjenega ljudskega slovstva odlikuje tudi petje na odru

in predvajanje s CD, kar pa le še dograjuje skromno sceno v poslikavi Blaža Slaparja z videoproekcijo slikovnega gradiva. Kostumi in maska v zamisli Nine Dorič pričara čas pred nekaj desetletji, k čemur vidno vlogo prispevajo statisti v narodnih nošah (družina Romane in Marjana Capudra).

Čas, preživet z igralci in pevci KID Limbar, ni bil zapravljen, temveč obogaten z zavedanjem korenin lastnega življa.

Vse čestitke avtorici in režiserki Milki Novak, vsakemu igralcu posebej in vsem, ki so k uspešni premieri, naštudirani v enem mesecu, prispevali najmanjši delček. Oceno zaključujem z besedami vodje kulturnega doma, ki je po premieri režiserki izročil šopek, se ji zahvalil za delo, ki bo mnogim rodovom za nami kazalo na težko, usodno, pa vendar lepo življenje moravškega človeka.

MAL, foto Roman Novak

ZATROBI NA GLAS

Amaterska glasbena skupina »Leseni rogisti«, ki prihaja iz naših krajev, niza uspehe kot na tekočem traku. Avtor in izdelovalec lesenih rogov Jože Setničar živi v Kresnicah pri Litiji; glasbeno pa že več kot 10 let skupaj z bratom Stanetom sodeluje v moravški godbi. V njej igra tudi večina muzikantov, ki sodeluje v ekipi lesenih rogistov. To so: brata Jure in Milan Močilnikar, Milan Kosmač, Aleš Capuder, Tomaž Vavpetič, Grega Cerar, Ivo Groboljšek, Vojko Zajc; iz Litije pa prihajata poleg bratov Setničar še Žiga Toni in Tone Šega, iz Kresnic pa Sašo Jeltnikar. Na nastopih se zbere od osem do deset članov, kolikor pač dopuščajo službe.

Pod naslovom ZATROBI NA GLAS je bila v Slovenskem etnografskem muzeju v Ljubljani 19. 12. 2002 odprta razstava približno 40 eksponatov različnih lesenih rogov, ki jih je izdelal Jože Setničar. Razstava je bila odprta do konca januarja 2003. Po besedah kustosa mag. Igorja Cvetka so se za takšen naslov odločili zato, ker skupina Leseni rogisti dejansko zatorbi zelo glasno in za razliko od ostalih etno skupin ne rabi nobenega ozvočenja. Razstava je bila zelo odmevna, saj so se na njeni otvoritvi zbrali znani strokovnjaki s področja glasbe in umetnosti. Ob tej priliki so kar deževale pohvale in ponudbe za nadaljnje sodelovanje, celo za glasbo pri filmu,...

Zakaj razstava v SEM? Odgovor je preprost. V muzeju namreč hranijo več kot 100 let star vejnati rog (sicer že malo razpada), ki je narejen tako, kot opisuje Janez Vajkard Valvasor v svoji Slavi Vojvodine Kranjske. To je dokaz, da so na lesene rogove igrali v slovenskih deželah že pred 400 leti in več, vendar o tem, kaj in kdo so igrali ali samo »tulili«, ni nobenih konkretnih zapisov.

Leseni vejnati rogovi so se torej naenkrat znašli v družbi zgodovinskega opisa, čeprav narejeni nekoliko drugače, principielpno pa so si precej podobni, tako da muzikologi iz muzeja upravičeno uvrščajo Lesene rogistice, na določen način, med člene pretrgane instrumentalne tradicije pri nas. Jože Setničar je izdelal in podaril muzeju repliko roga, kot ga hrani SEM Ljubljana. Ta rog je izdelan iz češnjeve veje in je dolg 152 cm, ima lesen ustnik, ovit s češnjevim lubjem, uglašen je v G – duru.

Na tem mestu je potrebno tudi omeniti **reportažo z diapozitivni o lesenih rogovih**, s katerimi nastopajo Leseni rogisti in jo je pripravil muzikolog mag. Igor Cvetko za 15. svetovno



konferenco etnomuzikologov (ICTM) v Falunu na Švedskem. Strokovnjaki se niso mogli načuditi izvirnosti in pestrosti oblik lesenih rogov, ki so nastali izpod rok g. Jožeta.

Z vsakim dnem je bolj očitno, da so ti rogovi resnično edinstveni, prav tako način muziciranja omenjene skupine, ki v svetu ne promovira samo krajev, od koder so doma, pač pa tudi svojo domovino.

To so dokazali tudi v zadnjih dneh januarja, ko so gostovali na gala prireditvi v operni hiši v St. Poltnu v zgornji Avstriji. **Letni gala koncert lovskih rogistov zgornje Avstrije** je bil v dvorani, enaki kot je v Cankarjevem domu, vstopnice za to prireditev pa so bile razprodane že dva meseca prej.

Za svoj nastop so Leseni rogisti poželi gromke aplavze in čestitke strokovnjakov in sprejeli tudi mnoga povabila za nadaljnje nastope. Direktor prireditve dr. Franz Stattner, ki je fante povabil v goste na priporočilo dveh znanih glasbenikov, je mogočno poudaril, da so Leseni rogisti prvi Slovenci, ki stojijo na tem odru. Prav zaradi teh besed so se še bolj potrudili in po 4 zaigranih skladbah so morali dodati še dve skladbi, pa občinstvu še ni bilo dovolj.

Še enkrat se je pokazalo, da šele v tujini spoznamo vrednost nekega truda, kajti v domačih krajih se ni treba bati, da bi kaj preveč nastopali (zaradi tipične slovenske folklorne »fovšije«).

Če je po vsem povedanem še kdo v dvomu glede uspeha in dosežkov omenjene skupine, si lahko ogleda **oddajo o ljubiteljski kulturi na TV Slovenija**, kjer bo novinar Peter Kuhar predstavil njihovo delovanje, opremljeno s posnetki otvoritve razstave SEM in prizori s snemanja v godbenem domu v Moravčah in Limbarski gori s sredine januarja.

Oddaja bo predvidoma na sporedu 1. marca.

Po razgovoru z Jožetom Setničarjem povzela in zapisala

BOŽENA GROBOLJŠEK

Življenje živi usodo

Tokrat smo se na sestanku uredniškega odbora dogovorili, da ob mesecu, ki je povezan s kulturo, namenimo nekaj časopisnega prostora spoznavanju človeka, ki je celih 35 let aktivno vključen v kulturnem življenju kraja, v zadnjih letih pa opravlja tudi delo vodje kulturnega doma. Marsikatero grenko na svoj račun je že slišal, a ga zdravo domoljubje do rodne doline žene v delo izpostavljeno kritičnim očem javnosti.

Kdaj si se zapisal kulturi?

Petnajst let mi je bilo, ko me je Miro Capuder povabil k moškemu zboru KUD »Tine Kos« Moravčice, ker so potrebovali basista. Začel sem peti in ostal v zborovskem petju. Ob ustanovitvi godbe v Moravčah sem igral na malih bobnih. Meni so se zdele najbolj imenitne prvomajske budnice, saj ima v njih boben vidno vlogo. Tako sem se zapisal glasbi.



Dolgo je že, od kar vodiš žensko vokalno skupino. Kakšni so bili začetki, prvi nastopi? Najlepši spomini?



V Moravčah in okolici ni bilo ženskih zborov, zato smo želeli kulturno ponudbo obogatiti in v letu 1979, ko je bil izveden prvi novoletni koncert, je ob godbi in moškem zboru prvič javno nastopil tudi ženski zbor. Vsa leta zbor vodim sam, poskušam biti izviren in to pevke čutijo, zato ostajajo v zboru. Vsak koncert je doživetje zase, je najlepši spomin. Tudi snemanje v studiu in na televiziji je doživetje zase. Najbolj nepozabne pa so vse podoknice, ki jih pojemo dekletom iz zbora, ko se odločijo, da zapustijo samski stan.

Kitara je tvoja spremljevalka. Si samouk? Kako si se navdušil zanjo?

Ja, lahko tako rečem. Bil sem pevec v cerkvenem zboru. V letih ko sta Miro Šlibar in Lado Jaksetič študirala na teološki fakulteti, se je v cerkveni glasbi pojavila ritmična beat glasba. Če smo jo hoteli izvajati, je moral nekdo zaigrati na kitaro. Poskusil sem. Prve akorde mi je pokazal Miro Capuder in potem sem vadil, poslušal glasbo s plošč. Vadil sem tako vztrajno, da so bile blazinice na prstih ranjene, a prvi javni nastop, ki je bila akademija

ob dnevu miru v moravški cerkvi, je bil uspešen.. Mladi so prav radi prihajali na kor, saj jim je bila takšna glasba všeč. Pravi poznavalec akordov zabavne glasbe in lastnik prve električne kitare na Moravškem, Franc Koller, me je veliko naučil, saj se je tudi on navadil igranja na služenju vojaškega roka. Tako sem se več ukvarjal s kitaro kot ženskami. Haha!

Videvamo te na nastopih z ansambлом Mihelič. In kako te je pot zanesla tja?

Tega je že 22 let. Njihov kitarist, ki je bil redno zaposlen, ni mogel z ansambлом na tritedensko turnejo po Švici. Franc Mihelič me je poklical in vprašal, če bi lahko pomagal. Priporočilo je dobil od mojega znanca iz Mengša. Izziv sem sprejel, tritedenska turneja je minila, jaz pa sem pri ansamblu ostal.

Tvoje ime podpisuje avtorstvo nekaterih sklad, ki jih izvaja ansambel Svetlin. So to skladbe po naročilu ali tiste prave, ki pridejo iz srca?

Moje osnovno vodilo je domoljubje. Rad sem Moravčan, tu sem srečen in košček te sreče lahko preko glasbe delim z vsemi. Ko so bratje Svetlin pokazali velik talent, so me zaprosili za mentorstvo. Dozoreli so za snemanje prvega CD in naredil sem nekaj skladb, da so lahko igrali svojo glasbo. Priredbe za zbor delam že od samega začetka.

V občini imaš vlogo »kulturnega ministra« kot ljudje radi poimenujejo tvoje delo vodje kulturnega doma. Lahko oceniš kulturno življenje iz svojega sodelovanja z društvi in poznavanja kulturnega življenja v občini?

Na ljubiteljski ravni je kultura zelo dobro razvita. Že stari zapisi kažejo veliko samozavest tukajšnjih ljudi, ki so poleg komunale... imeli vedno smisel tudi za kulturo. Z ustanovitvijo nove občine so pogoji za kulturno udejstvovanje doživeli pravi razcvet. Sprva sem vložil veliko energije, da sem zapolnil vrzeli v domači kulturni ponudbi, danes pa moram odklanjati ponudbe za nastope. Pri nas radi nastopajo, ker je kulturni dom tehnično in tudi sicer dobro opremljen. Rad bi, da bi v bližnji prihodnosti uspel pridobiti sredstva, da bi vsaj enkrat v letu v Moravčah gostili profesionalne umetnike.



Kaj pa tvoje novinarske izkušnje pri ATV. Je novinarstvo zanimiv posel zate?

To je štorija. Po osnovni šoli sem si želel postati novinar, a sem zaradi mamine bolezni ostal doma pri očetu in mu pomagal v delavnici. Po tolikih letih imam novo priložnost. Od decembra 2001 sem pripravil približno 250 prispevkov in jih razporedil v 58 informativnih oddaj. Predvaja jih lokalna televizija ATV.



V marcu bomo začeli pripravljati samostojne informativne oddaje, ki bodo na sporedu vsako sredo ob 20.00 in ponovitev v četrtek ob 21.00. Vse občane vabim, da me o dejavnostih in zanimivostih obveščajo, saj bom le tako lahko uspešno poročal o vsem bogatem dogajanju. Novinarstvo je izziv, je dinamičen posel a problematičen, ker ne moreš biti ob istem času na večih mestih.

Je kultura in glasba način življenja tudi tvoje družine? Je sedaj, ko so ti otroci dobesedno zrastle čez glavo, lažje usklajevati boemsko življenje z družinskim?

Pravzaprav je. Veliko večerov in vikendov gre za kulturo in družina mi pri tem pomaga, kaj napišejo, posnamejo, pomagajo

mi, ko se vsega preveč nabere. Ne bi mogel imeti boljših zaveznikov, kot so mi žena in otroci. Žena je tudi dobra opazovalka in svetovalka. Pogosto se izkaže, da je imela prav, čeprav sem v navalu ustvarjanja za njene besede večkrat gluha. Tudi takrat, ko me svari, da pretiravam z delom. Ko so bili otroci manjši sem jih nagovarjal, da bi hodili v glasbeno šolo, pa niso hoteli. V najstniških letih pa so začutili naravni talent in drug za drugim lezli v glasbo. Gašper skupaj z Jožetom Vidergarjem in Klemenom Mehletom igra narodno zabavno glasbo v Študentskem triu. Najmlajši Miha igra v pop skupini Anakronos. Dekleti Katja in Anka pojeta v zborih. In glasba jim je čudovit hobi in sopotnica v življenju.

Če bi lahko zavrtel kolo časa za 30 let nazaj, bi si želel, da se ponovno odvrti po enaki krožnici?

Ni mi žal za prehojenih 35 let, rad bi jih znova preživel. Toda, če bi vedel, da bo glasba rezala moj vsakdanji kruh, bi si želel, da bi se lahko izobraževal v glasbenih šolah. Včasih sem v dilemi, če bi bolje deloval z glasbeno izobrazbo. Besede Tomaža Lorenzza, da bi z glasbeno izobrazbo ne počel tega, kar sicer, ker bi naučena glasbena teorija nadvladala talent, me v iskanju odgovora pomaga najti oddaljeno zvezdo mojega bivanja..

Mile, hvala za prijetno urico klepeta ob skodelici Sonjinega čaja in še na mnoge uspešne prireditve.

MAL, foto: arhiv Mileta Kokalja

Prešernov dan obeležili tudi na Vrhopolju

Besede imajo moč, besede predstavljajo vrednote. To leto smo prireditve gradili na temi besede in knjige. Povedali smo, kaj so predstavljale besede nekoč in kaj danes in kako jih lahko kaj kmalu izgubimo pod navalom množičnih medijev. S tem smo hoteli poudariti, da to ni le Prešernov dan ampak tudi dan kulture. Dan slovenske kulture.

Zbrali smo se 8. februarja ob 18h v gasilskem domu Vrhopolje. Prireditve so začeli tamburaši s slovensko himno, tako kot se spodobi na tak dan. Nadaljevali pa so s Hitro polko in belokranjskim venčkom. Sledile so recitacije pesmi: Toneta Pavčka, Neže Maurer, Nika Grafenauerja in Franceta Prešerna. Prireditve pa so zopet zaključili tamburaši.

Vsa prireditve je potekala samo z eno idejo: da se spomnimo F. Prešerna in se vsaj na ta dela prost dan posvetimo kulturi. Še posebno se zahvaljujem tisti peščici ljudi, ki so se spomnili, kaj pomeni 8. februar- naš kulturni praznik in z nami delili veselje umetnosti.

NEVA PAČNIK

Obisk pri sestrah Klarisah

Bila je lepa sončna nedelja, 19. januarja 2003, ko smo se z našimi lučkami, prijatelji, starši in gospodom župnikom odpeljali na obisk k sestram klarisam v Nazarje.

Vsi smo bili polni pričakovanja, da bomo končno videli našo sestro Marijo Štefan, ki je vodila našo skupino »Vera in luč«. Ko nam je na srečanju povedal, da jo je Bog poklical in da odhaja k sestram klarisam smo bili žalostni in zaskrbljeni. Bolj kot lučkarji, starši in prijatelji smo bili zaskrbljeni mi: g. župnik, Tina, Milena, Martina, Mateja in jaz, ker smo se zavedali, da bomo morali vzeti stvari v svoje roke in da bomo Marijo zelo pogrešali. Prišla je nedelja, 13. oktober 2002, ko se je od nas poslovila. Ob slovesu nam je rekla: »Vedno bom v molitvi z vami!« in res moram priznati, da nam gredo stvari kar dobro do rok. Sestra Marija nam z molitvijo daje moč in se jo na vsakem srečanju v molitvi radi spominjamo.

In končno je prišla nedelja. Ob 13.30 smo se zbrali pred cerkvijo v Moravčah. Vsi smo komaj čakali, da bomo prispeli v Nazarje, pot se nam je zdela zelo dolga in napetost je rasla iz minute v minuto. In končno! Prišli smo. Vsakemu izmed nas so se zasvetile iskrice sreče, ko smo zagledali sestro Marijo. Vsi smo ji želeli veliko povedati. Bila nas je zelo vesela, pozdravila nas je s stiskom roke, jaz pa bi jo najraje objela. Sledila je sveta maša, ki jo je daroval naš župnik Viktor Primožič. V pridigi smo izvedeli, da nas »Jezus ljubi takšne, kakršni smo, potrebuje nas, saj smo njegovi ljubljene otroci.« Po končani sveti maši nam je sestra Marija pokazala jaslice. Bile so nekaj posebnega, kar se ne da opisati. S seboj smo prinesli malo sladkih dobrot, ki smo si jih razdelili, sestre pa so nam skuhale čaj. Ogleдали smo si diapozitive od prihoda sester klaris v Slovenijo in do prihoda naše sestre Marije. Bili so tako zanimivi, da smo sedeli čisto pri miru.

Sledilo je najtežje slovo, skupaj smo zapeli Angelčka in se poslovili. Ker pa imamo v Nazarjah tudi patra Jožeta Urbanijo iz Moravč, nas je tudi on lepo pozdravil in povabil, da si ogledamo jaslice v cerkvi Marijinega oznanjenja. Odpeljali smo se domov. Vso pot do Moravč se je čutilo, da je vsak z mislimi pri sestri Mariji. Srečni smo, ker smo videli, da je tudi Marija srečna.

BERNARDA PROSENC

Iz leta 2002 delavno in z velikimi načrti vstopili v leto 2003

Konec novembra, dan pred drugim krogom volitev v Republiki Sloveniji, smo imeli redni občni zbor. Na tem občnem zboru smo izvolili tudi novo vodstvo Društva podeželske mladine Moravče, saj je prejšnjemu potekel mandat. Zelo smo bili veseli tako zelo številnega obiska naših članic in članov ter še posebej vseh ostalih prisotnih, ki so nas počastili s svojim obiskom v Moravčah in zastopali svoja društva.

Tudi v lanskem letu smo se odločili, da bomo na Sv. Miklavžu pripravili miklavževanje. V začetku meseca decembra so se začele priprave. Nakupi knjžic, mandarin, bonbonov,... Najprej smo se zbrali pri Pergarjevih v Vinjah, kjer smo se lotili polnjenja in zavijanja daril za otroke., ki jih je Miklavž v snežnem nedeljskem dopoldnevu razdelil otrokom v cerkvi sv. Miklavža. Ostali smo med tem časom, ko je bil Miklavž polno zaposlen s svojim govorom in obdarovanjem otrok, pripravili za tiste malo mlajše topel čaj, za tiste malo starejše pa kuhano vino, nismo pa pozabili na domače piškote, katere so nam pomagale pripraviti članice Društva podeželskih žena Moravče. Slednjim se iskreno zahvaljujemo za njihovo pomoč in hkrati upamo, da bomo lahko še večkrat sodelovali.

Konec decembra, natančneje 21.12.2002 smo v Moravčah gostili Društvo podeželske mladine Mežiške doline, in sicer natančneje na gradu Tuštanj, kjer so si le-tega lahko ogledali, mi pa smo jim pripravili manjšo pogoštitev na samem grajskem dvorišču.



DPM Mežiške doline zapustili Moravče z lepimi vtisi in spomini

Kako smo zakorakali v novo leto 2003?

Dejavno, saj se je naš predstavnik udeležil seminarja v Mariboru z naslovom: »Kako si lahko mladi zaslužijo plačo z dopolnilnimi dejavnostmi na kmetiji«, ki ga je organiziralo DPM Maribor 1.februarja je naša skupina sodelovala s TD Mlinše, ki nas je kot edino aktivno Društvo v Moravčah povabilo k sodelovanju v tekmovanju, in sicer na »4. Zimske igre- Vidrga 2003«, kjer smo dosegli 5.mesto, za katero smo prejeli tudi pokal.



Zimske radosti in naša ekipa

Naša maskota »Srečko« in zaslužen pokal

Istega dne so se predstavniki društva na povabilo DPM Maribor udeležili njihovega občnega zbora.

In kaj se bo v našem društvu dogajalo v letu 2003 ?

Sredini februarja bomo imeli športni dan. Naši člani se že pripravljajo na kviz »Mladi in kmetijstvo«, ki bo v mesecu marcu . V maju bomo praznovali 3.obletnico pobratenja z DPM Maribor. Udeležili se bomo regijskih in državnih kmečkih ter športnih iger, ogledali si bomo skoke v Planici, sodelovali bomo na prireditvah v okviru meseca občinskega praznika, pripravili bomo dvodnevno strokovno ekskurzijo, razne seminarje, občni zbori, miklavževanje. Aktivno bomo sodelovali z drugimi društvi.

Pomembnejši dogodki leta 2003

ZSPM letos praznuje 10. obletnico, le- to pa bomo praznovali v Moravčah 29.marec 2003, in sicer z uradnim delom v kulturnem domu, družabni del pa nadaljevali v Gostilni Kavka. Tu bodo prisotni vsi predstavniki ZSPM, vsi predstavniki DPM-jev iz vse Slovenije, med povabljenimi so tudi predsednik države, nekateri ministri, predstavniki različnih ustanov,... ter vsi, ki na tak in drugačen način sodelujejo z ZSPM in DPM-ji. Tega dne se bo v Moravčah zbralo veliko ljudi, kar za nas pomeni tudi dobro promocijo našega kraja in potrditev, da znamo biti dobri gostitelji.

Naše najbolj pomembno delo pa bo storjeno 27.julija, ko bomo v Moravčah priredili že 25. kmečki praznik, kjer bo po nekaj letih ponovno zaživela povorka in bo obudila spomine na stare čase, naše dedke in babice,... in na kateri bo

nastopilo veliko nastopajočih z vozovi in prikazom starih kmečkih običajev, narodne noše,... Članice in člani našega društva gradimo boljšo promocijo Moravč, saj bomo v Moravče povabili veliko ljudi iz Slovenije, ki jih veseli, da bi nedeljsko popoldne preživeli na podeželju v družbi prijetnih in prijaznih ljudi,...



Obujanje spominov na povorko iz začetkov ustanovitve našega društva

Ob tej priložnosti vabim posameznike, vasi ali društva, da nam pomagajo povorko narediti zanimivo, in sicer tako da doma na plan prinesejo stare predmete, ki jih spominjajo na tiste čase, ko še nismo poznali asfaltnih poti ali pa traktorjev. Prepričana sem, da se skrivajo takšni predmeti, ki še danes razkrivajo polpreteklo zgodovino. Vaša ustvarjalnost in pripravljenost naj jo oživi na povorki. Časa je še dovolj, torej vstopite v priprave že danes, da ne zamudite datuma določenega za prijavo, o katerem boste naknadno in še pravočasno obveščeni.



Ena vas, pa toliko različnih predstavnikov - vse je izvedljivo, če le hočete

NUŠA CAJHEN,
predsednica DPM Moravče

Na občnem zboru planinskega društva

Planinsko društvo Moravče je imelo v petek, 17. januarja 2003, 9. občni zbor v kulturnem domu. Za uvod in tudi sredi občnega zbora so pevke mladinskega pevskega zbora Proteja zapele nekaj pesmi.

Številne domače člane in nekaj gostov je pozdravil VD predsednika in podpredsednik Franc Peterc. Predlagal je delovno predsedstvo. Za delovnega predsednika je bil imenovan Brane Lavrič, ki je prebral dnevni red.



Med navzočimi v dvorani je bilo kar precej mladih in najmlajših šolarjev. Z nestrpnostjo so čakali, da jim njihovi mentorji podelijo priznanja in nagrade. Mentorji mladih planincev Marija Gotar, Nuška Kokalj in Ante Pajk so v svojem poročilu opisali številne izlete in dejavnosti.

Sledila so **poročila članov upravnega odbora**. Predsednik Franc Kmetič je hotel kot prvi poročevalec predstaviti kronološki presek dela in pojasniti začetek nastanka nekaterih nesoglasij, ki so nastala med člani upravnega odbora. Po nekaj minutah ga je delovni predsednik prekinil in želel, da poroča le o delu v treh mesecih. Ker je Kmetič želel svoje poročilo predstaviti izčrpno pred vsemi udeleženci, pa za to ni imel možnosti, je zapustil govorni prostor.

Poročilo je nato prebral predsednik **gradbenega odbora** Jurček Novak. Podrobno je pojasnil opravljena dela na planinskem domu in še posebno poudaril, da so nekateri posamezniki opravili veliko število prostovoljnih delovnih ur in številni sponzorji, donatorji in člani PD prispevali materialna in finančna sredstva za izgradnjo doma.

Tajnik PD Leon Lavrič je razčlenil leto z vidika članstva, števila sej, osvojitve pohodnih značk in spominskih značkov. Predstavil je novosti v zvezi s članarino in dodatnim zavarovanjem. Predstavil je tudi opravljene pohode in izlete v preteklem letu. Načrtovani plan pohodov je bil delno okrnjen zaradi dela pri planinskem domu in zaradi slabega vremena. Izčrpno blagajniško poročilo je prebral delovni predsednik.

Delo markacistov je predstavil Marijan Gril. Omenil je veliko število prostovoljno opravljenih ur pri ureditvi planinskih poti. Za svoje delo so delovne značke prejeli Lovro Poznič, Petra Pergar in Peter Cerar.

Poročilo nadzornega odbora je prebral Niko Capuder. Občnemu zboru je predlagal, naj javno potrdi in sprejme dva sklepa.

1. sklep: Zaključni račun za leto 2002 naj vsebuje tudi vrednotenje del na planinskem domu za pretekla leta, vrednost materiala in ocenitev ur ter vzpostavitev izven bilančne evidence.
2. sklep: V knjigovodstvo naj se izroči notarski zapis o vrednotenju nepremičnine zemljišča, ki se je pridobil za gradnjo doma.

V razpravi na dana poročila so na govorniški oder stopili ne-

kateri posamezniki in skušali s **svojimi besedami pomiriti sprte člane upravnega odbora**. Županja Milka Novak je pohvalila delo članov in izrazila željo, naj bo vodilo članom veselje do narave, ne pa strankarska pripadnost. Tudi Janez Stanonik, predstavnik PZ Slovenije, je čestital PD Moravče ob njihovi 10. obletnici delovanja. Poudaril je, da je PD zelo pomembno za kraj, saj združuje veliko članov, ki so do sedaj pokazali veliko vnemo za delo ali za izpeljavo številnih pohodov in akcij.

Ker je prišlo v upravnem odboru do nesoglasij, so sklenili imenovati nov upravni odbor. Po sklepu upravnega odbora je delovni predsednik razpustil dosedanji upravni odbor in imenoval novega z javnim glasovanjem.

Sledile so javne volitve za vse funkcije PD Moravče. Vsi imenovani novi člani so bili soglasno izvoljeni. PD Moravče ima sedaj **novega predsednika Janeza Jesenška in podpredsednika Franca Peterca**.

Novo izvoljeni predsednik se je zahvalil za izkazano zaupanje in v nadaljevanju predstavil načrt dela za leto 2003.

Ob zaključku občnega zbora so **podelili značke in priznanja starejšim članom PD**.



Dobitniki priznanj so: Lovro Poznič (bronasti častni znak – priznanje PZ Slovenije), Anica Kokalj in Janez Jesenšek (srebrni častni znak – priznanje Mladinske komisije pri PZS), Marija Gotar in Peter Klemenc (zaslužni znak - priznanje Mladinske komisije pri PZS), Lojzka Kos, Slavko Cerar, Janez Vesel, Franc Capuder, Vinko Kos (plaketa PD) in Franc Kmetič, ki je plaketo zavrnil. Plaketa

PD je bila posmrtno podeljena tudi Francu Žučku. Značko in plaketo MPP je prejel Silvo Grilj za dvajsetkrat prehojeno Moravško planinsko pot. Podeljene so bile še spominske značke v akciji Za deset let 4X10 vrhov.

Vsi prisotni so bili pogoščeni in ob prijetni glasbi domačih muzikantov so se lahko pomenkovali še pozno v noč.

B. DORIČ

Limbarska gora v letu 2002

Limbarska gora je v zadnjih letih postala zelo obiskana in priljubljena točka številnih obiskovalcev. Predvsem iz Moravške doline in Črnega grabna je čedalje več rednih pohodnikov in v letošnjem letu so mnogi še pomnožili svoje pohode. Če se nam je pred letom dni zdelo veliko 200 ali 300 obiskov, ni to sedaj čisto nič posebnega, saj je v letu 2002 Franci Andrejka dosegel rekord 735.

Pri najpogostejših obiskovalcih je poleg drugih vzrokov seveda prisotna precejšnja mera tekmovalnosti, vsem ostalim pa pohodi pomenijo koristno in zdravo porabljen prosti čas in sprostitev. Posebno v zimskem času, ko je dolina pogosto zavita v meglo, so občutki nepopisni, ko se iz sivega, mrzlega »morja« prebiješ na sončni gorski »otok«.

Pohodništvo je v zmernih mejah zelo koristno, ne samo za telesno, temveč tudi za duševno kondicijo. Žal pa čas mnogim take sprostitev ne dopušča.

Največ pohodov na Limbarsko goro v letu 2002 so opravili:

Franci Andrejka	735
Jože Vrtovšek	650
Franc Zakrajšek	522
Igor Tesovnik	409
Miha Šlibar	220
Franc Gotar	216
Anton Pajk	200
Bojan Drobne	191

F. TOMAN



Novi mentor mladim planincem se želi predstaviti, zato je o sebi zapisal naslednje: Sem prekaljeni planinec. Zelo ljubim naravo, zlasti uživam v gorah. V zadnjih dveh letih sem opravil veliko planinskih pohodov s Planinskim društvom Moravče in Blagovica. Na Stol sem se odpravil s PD Zlatarne Celje. Povzpel sem se na 30 vrhov nad 2000 metrov. Med najlepšimi je bil Prisojnik, Mrzla gora, Ledine, Korošica, Ojstrica, Golica. Seveda ne smem pozabiti na očaka Triglava, Konjavec in sedmera jezera. Prav tako sem se s prijatelji iz šole povzpel na marsikatero goro Julijcev, Kamniških planin, Karavank in Savinjskih Alp.

Udeležujem se redno vsako leto planinskih pohodov: planinski pohod na Kum (2. januar), Rokovnjaški pohod, prvomajski pohod po Moravški planinski poti in po Levstikovi poti od Litije do Čateža. Slednji mi je ostal v najlepšem spominu, saj sem v Moravčah pri Gabrovki pozdravil in nagovoril takratnega predsednika države Milana Kučana preko mikrofona in mu zapel planinsko Rastejo v strmi gori ob spremljavi harmonikarja. To je bilo najlepše doživetje. Z letošnjim šolskim letom sem postal mentor planinskega krožka na šoli. V preteklem letu sem si zastavil cilj in ga dosegel z 200 vzponi na Limbarsko goro v enem letu. To je moj osebni rekord.

Vsem planincem želim varen korak v planine.

ANTE PAJK

ZIMA, ZIMA BELA

Narava nas je letos bogato obdarila s snežno odejo kot že dolgo ne. Tega se posebno veselijo smučarji in tisti, ki imajo sneg radi in ga izkoristijo za zimske radosti na snegu. To so tudi moravški taborniki, saj je njihov program povezan tudi z zimsko naravo. Spoznavajo naravo pozimi, v snegu odkrivajo živalske sledi in jih prepoznajo, krmijo živali in ptice, delajo krmišča in bivake v snegu, učijo se preživetju v izrednih razmerah.....

Največje veselje pa je na dan, ko se odpravijo na zimovanje, kjer že vrsto let preživijo nekaj nepozabnih dni v planinski koči na Mariborskem Pohorju. Ker je doma malo možnosti za smučanje, večino časa preživijo na smučiščih, kjer osvaja jo smučarsko znanje. Taborniki organizirajo tudi smučarski tečaj za začetnike, pa tudi za tiste, ki bi si radi smučarsko znanje izboljšali. Večere preživljajo ob družabnih igrah, petju, raznih taborniških tekmovanjih ali pa se odpravijo na nočni pohod ali nočno smuko.



Takšnih, kot je planinec Silvo Grilj, ni prav veliko

V Spodnjem Prekru ima svoj prijazen dom naš član Silvo Grilj, navdušen planinec – pohodnik. Je tudi naš član upokojenske sekcije PD Litija. S člani te sekcije, predvsem pa z nekaterimi prijatelji, je prehodil vse planinske vezne – krožne poti, stopil na vrh prenekatere gore. Dosti časa bi porabili, da bi si ogledali vsa priznanja, plakete in spominske značke, ki jih je prejel. Sedaj ko je upokojen, je svoj korak zastavil še bolj smelo.

Naštejmo le nekatere vidnejše poti, ki jih je prehodil. Nekatero celo večkrat:

- Slovensko planinsko pot – tudi razširjeno, trikrat,
- Najdaljšo vezno pot – Kurirsko (dolžina ca 1000 km) petkrat,
- Moravško planinsko pot - 21-krat (dolžina ca 52 km),
- Badjurovo krožno pot (ca 100 km), 32-krat,
- Zasavsko planinsko pot (ca 150 km), 24-krat
- Levstikovo pot od Litije do Čateža (23 km), 7-krat,
- Tudi na Andraško in Haloško pot ima lepe spomine.

Ob 40-letnici PD Polzela se je povzpel na 40 vrhov. V akciji PD Zlatarne Celje Gori, doli je stopil na številne vrhove. Ko smo razbirali podatke s kontrolnih žigov, je opravil skupne vzpone 100 000 višinskih metrov.

Domžalsko spominsko pot (128 km), je prehodil 10 krat. V akciji PD Moravče: Za 10 let društva, 40 vrhov je izpolnil štirikrat. Prelepe spomine hrani na štirikrat prehojeno Aljaževo pot po Julijcih. Pot ima ime Od doma do doma. Koliko ur je porabil za ta podvig, niti sam ne ve.

Dragi prijatelj Silvo, še veliko lepih trenutkov Ti želim preživeti v čudovitem gorskem svetu in še zlasti, da bi se vedno srečno vrnil v objem svojega prijaznega doma!

MARIJAN GRILJ





Najboljšim v slalomu so bila podeljena priznanja. In čestitke!

Letos se je zimovanja udeležilo 37 tabornikov. Polni smučarskega znanja in lepih spominov so se vrnili domov. Odgovorni pa so si oddahnili, saj so znova uspešno nekaj »spravili pod streho.«



Udeleženci zimovanja na Žigartovem vrhu (1350 m) z razgledom na zasnežene avstrijske vrhove.

7. februarja so imeli taborniki še občni zbor in zasnovali zares dober načrt dejavnosti za leto 2003. Pogled nazaj v leto 2002 je hkrati zagotovilo, da se z veliko volje da napredovati in uspeti v zamislih, če je volja »ta prava« med člani, ki jih združuje enak interes – ljubezen do narave in mu ni kos niti dnevna politika malega kraja kot je Moravska dolina.

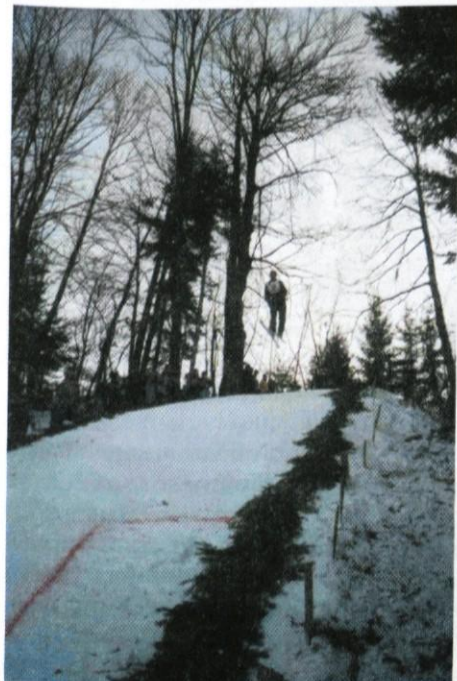
MILENA SMOLNIKAR

Smučarski skoki – Javoršica 2003

V Spodnji Javoršici je teden pred nedeljo 19. januarja 2003 minil hitreje kot običajno. Razlog za to je bila naporna priprava 35 metrske skakalnice. Mile in smučarjem nenaklonjene zime so v preteklih dveh letih preprečile tradicionalne skoke, ki so letos potekali tretjič. Zgodovina te skakalnice sega v sedemdeseta leta, ko je bila tudi registrirana in so na njej trenirali in tekmovali člani smučarskega skakalnih klubov.

Zaradi pomanjkanja snega smo se morali močno potruditi, da smo skoke uspešno izpeljali do konca. Glavni pobudnik letošnjih skokov Jože Gorta je že v začetku tedna postavil okvirni načrt, ki nas je do nedelje pripeljal do senzacionalnih skokov. Na naši strani je bilo tudi lepo vreme, ki je v dolino Travnar privabilo veliko gledalcev, ki so uživali v lepih in dolgih skokih. Opo-gumilo se je kar 27 tekmovalcev, ki smo jih razvrstili v razrede do 14 let, od 14 do 30 in nad 30 let. Najmlajši skakalec je bil star 12, najstarejši pa 35 let. Izvedli smo poskusno serijo in dva sko-

ka, ki sta štela za končni rezultat. V razredu do 14 let je z daljavo 21 metrov zmagal Kristjan Zaletel iz Moravč. V srednji kategoriji, kjer je tekmovalo 19 skakalcev, je zmagal Tomaž Kališnik iz Zago- rice, ki je skočil 31 metrov. Med veterani javorških skokov je zmagal Franci Cerar iz Gradišča z daljavo 28 metrov. Za nagrade najboljšim se moramo zahvaliti vsem sponzorjem, ki



jih je bilo letos kar 39. Glavni pokrovitelj letošnjih skokov je bil Avtoservis Planinc d.o.o..

Poleg številnega obiska nas je razveselilo tudi to, da so skoki v Javoršici postali tako znani, da nas obiščejo tudi tekmovalci iz daljne okolice in tako še dodatno popestrijo tekmovalje. Želja vseh, ki smo se letos trudili je, da bi nam bilo vreme v prihodnje bolj naklonjeno. V kolikor bo vreme dopuščalo, bomo še letos priredili tudi nočno tekmo.

MAX



Skoki v Pečah že drugič v tej zimi

Športniki iz Peč so izziv iz prejšnje številke Novic iz Moravske doline, naj pripravijo še kakšno tekmo na peški skakalnici, očitno vzeli zares.

Obilne padavine, s katerimi letos radodarno razsipa zima, ter močna volja nekaj mladcev iz Peč je botrovala že drugi tekmi na peški skakalnici.



Nedelja, 9. februarja 2003, je bila mrzla in oblačna, za smučarske skoke pa kar pravšnja. Na pobudo organizatorjev se je v Pečah zbralo 35 tekmovalcev. Tekmovali so v dveh starostnih skupinah: mladinci (osnovnošolci) ter člani (ostali – vključno z veterani). Tekmovalci so prihajali iz občin Domžale, Lukovica, Litija, Zagorje in seveda Moravče.

Tekmovanje so sestavljale tri serije in številni gledalci so uživali pri športnem vzpodbujanju in se kljub mrazu izvrstno

Prag devetdesetih let so prestopili

V uredništvu smo se odločili, da v tem letu posebno pozornost namenimo najstarejšim prebivalcem naše doline. Če naši podatki, ki smo jih lep čas zbirali, ne lažejo, je v naši dolini 18 ljudi, ki nosi že deveti križ. Vsak mesec bomo poskušali z njihovimi svojci navezati stik in jih po predhodnem dogovoru tudi obiskati, da ostanejo trajno zapisani v zgodovino kraja. Prosimo vse svojce, da nam tak obisk omogočijo in nas morda celo sami povabijo, da jih obiščemo.

Tokrat smo se za obisk uspeli dogovoriti s

FRANCEM VEHOVCEM IZ DRTIJE

V Drtiji pri Moravčah je 1. 2. 2003 praznoval visok življenjski jubilej 90-letnico Franc Vehovec (po domače Vojskov) Rodil se je v Straži pri Moravčah pri Vidergarju. Bil je tretji od štirih otrok. Z ženo Ivanko sta si uredila topel dom v Drtiji.



Rodil se jima je sin Franc. »V življenju je bilo veliko lepega in tudi žalostnega. Kaj bi govoril?« pravi Franc Vehovec. Spominja se let, ki jih je preživel kot borec Šlandrove brigade, dolga leta je bil delavec v peskokopu Termit, malo je kmetoval ter bil dolga leta zastavonoša Zveze borcev.

Danes preživlja dolge zimske večere ob televiziji, kjer najraje poslušata narodnozabavne ansamble

in rad prebira časopise. Še posebno rad prelista Novice iz Moravske doline, ki jih vsak mesec težko pričakuje.

V prihodnje si želi več toplih in sončnih dni, ki bi jih preživel pred svojo hišico v naravi.

Slavljenju v imenu glasila Novice iz Moravske doline in Občine Moravče iskreno čestitam in želim trdnega zdravja ter veliko lepih trenutkov, ki mu bodo utrdili voljo do življenja.

B. DORIČ

zabavali. Tekmo so budno spremljali merilci in strokovna žirija, za obveščenost pa je poskrbel komentator.

Po tekmi je žirija po primerjavi rezultatov določila zmagovalca. Pri članih je z najdaljšim skokom dneva (25 m) zmagal Dino Klemenčič, na drugem mestu je pristal Matjaž Podbevšek ter za njim zmagovalec prejšnje tekme Jani Avbelj.

Razveselili so tudi mladinci: prvo mesto je zasedel z 19 m Jure Mal, sledila sta mu Rok Stenko na drugem in Jan Konček na tretjem mestu. Najboljši trije v članski konkurenci so prejeli pokale, v mladinski pa plakete. Vsi so prejeli tudi praktične nagrade.

Ko je bila prireditev končana, so bili zadovoljni tako tekmovalci kot tudi gledalci. Verjetno pa so največje zadovoljstvo čutili prizadevni člani Kulturnega in športnega društva Peče. Uspelo jim je pripraviti športno prireditev, kjer ni bilo čutiti zagrizenega merjenja moči pač pa pravo športno vzdušje in duha!

JELKA LALIČ, foto Marjan Rokavec

Delavni v društvu vojnih invalidov

DVI Domžale po potrebi skliče ožji krog s člani pododbora iz vseh novo nastalih občin in tudi iz Kamnika in Komende. V društvo je včlanjenih 181 članov, od tega jih je 16 iz naše občine. Zaradi boljše povezave s sedežem DVI so po občinah ustanovili pododbore. Redno se udeležujejo izletov, proslav, srečanj, obiskujejo svoje člane po domovih in jih ob okroglih življenjskih jubilejih obdarijo. Jože Brodar, predsednik, in Alojz Hrovat, blagajnik, sta obiskala župane in županji v občinah tega področja. Obiskala sta tudi moravško županjo, ji izročila praktično darilo in jo zaprosila za dobro sodelovanje ter ji izrekla čestitke ob ponovni izvolitvi. Članarina je po vseh občinah pobrana, katere pa so opravičeni člani, ki živijo po domovih. V moravškem pododboru sta delavna Jože Kveder in Francka Gostič, ki skrbita za člane in jih večkrat na leto obiščeta. Povsod sta lepo sprejeta, posebno še v domovih starejših občanov. Naša članica je tudi Terezija Kokalj iz Štance Laz, stara 86 let in živi v domu v Domžalah. 90 let življenja je praznoval Francišek Vehovec iz Drtije, ki smo ga ob tej priložnosti obiskali, da bi mu zaželeli še veliko zdravja in zadovoljstva.



Blagajnik Lojze Hrovat, predsednik Jože Brodar in drugi člani UO na delavnem sestanku.

Delovna srečanja DVI Domžale so občasno v gostilni pri Gašperju na Prevojah. Uradne ure društva so vsak četrtek 9.-11. ure na Ljubljanski cesti 36 v Domžalah (skupaj z ZB NOB). Nadzorni odbor je zadolžen, da do 20. aprila pripravi predloge za nov upravni odbor in jih predloži na občnem zboru. Načrtujejo se kadrovske spremembe, kar je tudi nuja, saj se člani starajo in potrebujejo podmladek.

JOŽE NOVAK

Tradicionalni pohod članov kluba Natura

Klub Natura, ki deluje na področju čiščenja narave, se lahko vsako leto pohvali z večjim članstvom. Tudi letos smo se pod vodstvom predsednika Jožeta Rebolja odpravili na tradicionalni pohod na Sv. Miklavža.

V soboto, 25. januarja, smo se ob 9.00 zbrali v Zgornji Javošici in se nato skupaj odpravili proti Ciclju. Zbralo se nas je kar 21, tako da je ob pogovorih in lepi naravi hoja postala lahkotna in vsem v užitek. Približno ob enajstih smo se že okrepčali na vrhu Ciclja, kjer smo srečali še nekaj drugih pohodnikov, ki so prihajali iz vseh koncev moravške doline. Na poti do Sv. Miklavža smo si ogledali še kompleks skakalnic, ki pa je žal v zelo slabem stanju. Ker je bil že čas malice, smo se ustavili na kmečkem turizmu Pri Mežnarju, kjer smo se podkrepili z malico ter čajem in kuhanim vinom. Tu smo se srečali tudi s Francem Petercem, ki nas je nato vodil do novega planinskega doma. Ogledali smo si dom in se pogovarjali o njihovih načrtih za leto 2003. Pot nas je vodila dalje po zaledeneli cesti, ki povezuje Grmače in Javoršico, naš cilj pa je bil v Tuštanju na kmetiji Barlič.

Tu nas je čakala prijazna postrežba in obilno kosilo, ki smo ga pozno popoldne zaključili z vpisom enajstih novih članov. Vse ljubitelje čiste narave in druženja vabimo, da se nam v prihodnje pridružite v naši dejavnosti. **Skupaj lahko storimo več!!!**

Poleg druženja je **primarna dejavnost kluba Natura predvsem čiščenje in saniranje odpadkov**, ki jih brezvestni ljudje odlagajo na odmaknjenih področjih v naravi. Vsako leto dvakrat organiziramo čistilne akcije na najbolj kritičnih mestih. Obrobje ceste Grmače-Javorščica smo očistili že dvakrat, vendar smo sedaj ponovno opazili približno 5 m³ odpadkov. Ob tej priložnosti bi radi ponovno **opozorili občane, naj odpadke odlagajo v za to namenjene zabojnike in ne v naravo, kamor zagotovo ne sodijo**. Za večje odpadke je vsako leto dvakrat organiziran odvoz kosovnih odpadkov, tako da vam ni



treba vsake gume, ki ni več uporabna, odvreči v gozd. **Največjo nevarnost za okolje pa povzročajo kemični odpadki** (olja, barve, strupi, pesticidi, ...), ki se nato z dežjem izpirajo v podtalnico in tako močno onesnažijo pitno vodo. **Zavedati se moramo, da je narava ranljiva in da ji z vsakim posegom ali onesnaženjem povzročimo rano, ki pa se na žalost celi zelo počasi (en deciliter olja onesnaži 10 000 litrov pitne vode).** Vredno premisleka, mar ne?

MAX

Jama ni nikoli raziskana do konca

V upanju, da stari jamarski rek še drži, smo se člani Društva za raziskovanje jam Simon Robič Domžale ponovno lotili opremljanja Majčevega brezna. To je kraška jama, ki se v stopnjah spusti na globino 140m in se nadaljuje po jamskem potoku do končne globine 153m. Kar je le 10m nad nivojem Rače. Trenutna dolžina rovov je 853m, kar v veliki meri odpade na novo odkrite rove zgornje etaže, ki so bili raziskani pozimi leta 97-98.

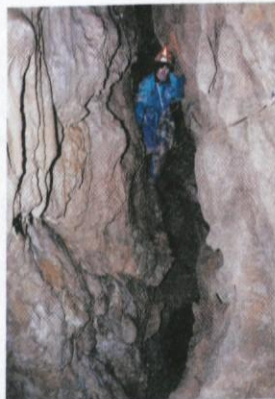
Najglobljo točko so jamarji dosegli v sedemdesetih letih. Takrat so uporabljali lojtrce in še danes jamarji s spoštovanjem govorimo o tistih časih in tistih pogumnih jamarjih, ki so ure in ure prezebali, da so dosegli dno Majčevega brezna. Med njimi je bilo veliko domačinov, prav iz Javoršice. Zares me dostikrat navdahne pogum prvih jamarjev pri raziskavi domžalsko-moravškega krasa. Pogum se nikoli ne meri v absolutnem dosežku globine ali dolžine. Pogum se meri v možnosti rešitve ob najmanjši nesreči.

Na sliki Irena Stražar pri prehodu preko meandra ob vrtni ograji.



Na sliki so od leve proti desni sedijo: Lenart Girandon, Maks Merela, Matjaž Kofol, Tomaž dr. Klinar. Zadaž stoji Iztok Amol.

S časoma se je raziskovalna tehnika spremenila in jamarji se hitreje in lažje spuščamo v brezna. Za plezanje iz jame uporabljamo prižeme, ki jih je možno premikati po vrvi samo navzgor. Sedaj praktično ne uporabljamo varovanja. Karbidovke se ostale sestavni del opreme jamarja, le električne luči so v zadnjih letih naredile velik napredek, saj gorijo že preko 120 ur. Kljub vsemu napredku tehnike ni v jami nikoli moč raziskav opraviti do konca! Tako smo na načrtu zgornjih delov narisali nekaj vprašajev. Z vprašaji jamarji označimo možna



nadaljevanja v jami, zato smo v soboto, 4.2.03, opremlili zgornjo etažo.

Jamar se mora do perspektivnih novih delov spustiti na globino -90m in nato prečkati veliko brezno v alpinističnem stilu. Nato se 200m opira na stene meandra, približno 5-10m nad njegovim dnom. Na nekaterih mestih smo postavili vrtno ograjo, a je jama še vedno težavna. Nadaljuje se skozi 30m dolgo ožino, ki nas pripelje v Kristalni rov. Po štirih urah opremljanja smo bili utrujeni in čakalo nas je vsaj še toliko ur trdega dela, preden smo videli svetle zvezde.

Vhodna brezna smo razopremili, da ne bi naša vrv dala povoda za avanturističen obisk, ki se lahko konča neprimerno.

Že ob prvih spustih v jame na Moravškem so se domačini radi pridružili jamarjem. Jamarstvo je raziskovalna dejavnost, za katero nujno potrebujemo družbo. Zato smo domžalski jamarji zelo odprti in **v naše vrste vabimo vse, ki jih podzemlje vsaj malo zanima**. Od novih članov **ne pričakujemo predznanja jamarstva, tega boste deležni v društvu**, pričakujemo le voljo do raziskovanja neznanega.

Redna društvena srečanja imamo ob četrtkih ob 20.00 v Jamarskem domu na Gorjuši.

ALEŠ STRAŽAR

NOVICE IN NOVIČKE IZ ŠOLSkih HODNIKOV

Pižama party v 1. razredu devetletke

Ali ste že kdaj prespali v šoli? Niste! Mi pa smo! Kako zanimivo postane, ko je šola namenjena samo nam. Oblečeni v pižame, smo se podali na pravi lov za zakladom.



Vsi s svetilkami v rokah smo pripravljene, da raziščemo šolo in poiščemo tiste, ki so se izgubili. Skri-valnice! Hura!

Malce smo že utrujeni, kajti za nami je naporen dan in tudi naše svetilke počasi ugašajo. Čas bo, da se opravimo k zaslužnemu počitku.

Želimo vam lahko noč in se kmalu vidimo na naslednjem žuru v pižamah.

Andreja Vavpetič
Foto: Betka in Marta

Z Rdečo kapico so se srečali vrtčevski otroci

Tudi najmlajši iz vrtca Moravče so redni obiskovalci Kulturnega doma. Abonma, katerega so jim pripravile njihove vzgojiteljice, je pester po programski vsebini in tako je tokrat nastopilo lutkovno gledališče FRU-FRU s pravljico o Rdeči kapici. Čeprav že znana in večkrat zaigrana pravljica, je tokrat s spremembami in delno priredbo naletela pri najmlajših na dober odziv. Igralska zasedba je s svojimi scenskimi in glasbenimi vložki dodobra motivirala mlade gledalce, tako da so s zanimanjem spremljali dogajanje na odru. Z načinom razvijanja pravljice so se najmlajši vključili v dogajanje in na kraju so bili enakovredni kreatorji priljubljene Rdeče kapice.

Lev in miš sta sodelavca le na odru

V mesecu kulture je bilo poskrbljeno tudi za najmlajše. Tako je bila v nedeljo matineja s predstavo za otroke z naslovom Lev in miš. Gostovalo je gledališče iz Doba pri Domžalah, ki je že večkrat nastopilo na moravškem odru. Izredno izdelana odrska igra in profesionalen nastop so ustvarili zelo dobro gledališko delo, katero je pri številnih obiskovalcih naletelo na ugoden odmev. Svoje je naredilo tudi poznavanje vsebine, saj so otroci to pravljico že večkrat prebrali, zato so z zanimanjem spremljali odrsko različico z vsemi elementi gledališke igre. Svoje sta naredila tudi luč in glasbena spremljava. Mladi igralci so se izkazali kot odlični pevci in so s svojimi glasbenimi vložki le še popestrili že tako živahno dogajanje na odru. Številna igralska zasedba je s kostumografijo poudarila znane knjižne junake, tako da so obiskovalci na zaključku predstave z aplavzom izkazali priznanje dobremu nastopu, predvsem pa po igralski in tehnični plati dali priznanje za celoten vtis. Gostujoče skupine vse več uporabljajo tehniko, ki jo nudi naša dvorana in tako je končni rezultat prireditve oplemeniten s sodobnimi dodatki le še dodatek k sami odrski igri.

MILE KOKALJ

Občina Moravče vabi počitnikarje na dopoldanski ogled filmov v Kulturni dom. Kaj in kdaj boš gledal poglej na stran 2.

ŠOLSki KOLEDAR

24. 02. – 02. 03. – Zimske počitnice

04. 03. – Fizika – šolsko tekmovanje

06. 03. – Vesela šola – regijsko tekmovanje

08. 03. – Državno Cankarjevo tekmovanje

13. 03. – Govorilne ure

18. 03. – Angleška bralna značka

20. 03. – Bronasto Vegovo tekmovanje

21. 03. – Kviz o Juriju Vegi

25. 03. – Državno tekmovanje iz zgodovine

31. 03. – Zaključek 2. ocenjevalnega obdobja

Veliki bav-bav zaenkrat za nami, a vrne se znova že konec maja

Osmošolcem, kar 68 od 69, sta torkovo, 4.2. in sredo, 5.2., jutro pognala nekoliko več negotovosti in nestrpnosti po telesu kot običajno, saj jih je čakalo poskusno zunanje (eksterno) preverjanje znanja iz materinščine in matematike. To je pravzaprav tudi čas, ko si nalijejo čistega vina o svojem uporabnem in funkcionalnem znanju. Iluzorno je pričakovati, da se bodo s kampanjskim učenjem pred testi in neopravljanjem s Pravilnikom o učenčevih dolžnostih in pravicah določenih dolžnosti (pisanje domačih nalog, prinašanje šolskih potrebščin, nespremljanje pouka, namerno prekinjanje učne ure, oviranje sošolcev in učitelja pri napornem izobraževalnem delu,...), povzpeli v sam vrh znanja. Preizkusi preverjajo znanja pridobljena od 1. do 8. razreda osemletke in so, to lahko trdim, težki za vse učence, še zlasti pa tiste, ki imajo težave z branjem z razumevanjem, težave s koncentracijo, so površni pri branju navodil in niso dovolj vztrajni. Vsaka učna ura, ki jo učenec ne izkoristi, je izgubljena. Morda ne bo napak znova spomniti na letošnje geslo ob dnevu učiteljev, da ena učna ura preživeta z dobrim učiteljem, odtehta sto ur samostojnega učenja ob literaturi.

Rezultat, ki so ga učenci dosegli je zadovoljiv, vsekakor pa ne navdušujoč. Pri slovenščini so skupno dosegli 57,21 %, pri matematiki pa 51,08%. Povprečje v enem oddelku je bilo za 10 – 13 % nižje kot v preostalih dveh, ki so se povzpeli nad 60 %. Tudi to je podatek, ki da misliti, saj tako matematiko kot slovenščino v vseh oddelkih poučujeva isti učiteljici.

Še dobra dva meseca priložnosti imajo, da nadoknadijo delček zamujenega, vsega se na žalost ne da, saj urica zamujena ne povrne se nobena. Možnosti za dodatno pripravo na eksterno preverjanje tudi imajo, če jih bodo le hoteli sprejeti. In vredno se je potruditi, ker vsaka manjkajoča točka za vpis v želeno šolo, povzroči kup problemov in duševnih stisk.

Doma in v šoli jih spodbujajmo, da bodo dosegli življenjski cilj, katerega začetek je prav gotovo premišljen izbor nadaljnjega šolanja, ki pa je, na žalost, odvisen tudi od rezultata na eksternem preverjanju.

MAL

Spretnost iznajdljivih rok ali pletarstvo na Moravškem

Pletarstvo je eno izmed zelo starih rokodelskih znanj. Znanje se je prenašalo iz roda v rod, pretežno od očeta na sina, redkeje so se teh del lotevale ženske. V zgodovini načina življenja ljudi in dela je predstavljalo nepogrešljivo sestavino kmečkega življenja, saj so si ljudje v vsaki vasi znali pomagati pri delu tudi tako, da so si z lastno iznajdljivostjo in ročnimi spretnostmi, izdelali marsikateri pripomoček za delo na kmetijah. Znanje pletarstva je tudi eno izmed njih.

Na **Moravškem** je ta spretnost še danes živa. Najpogostejši izdelki, ki jih danes še zasledimo so koši in košare za vsakdanjo rabo pri nošenju stelje in trave živini ter košare za spravilo pridelkov, včasih tudi drv. Moravški pletarji uporabljajo za izdelavo košev in košar naravne materiale, tiste, ki rastejo v bližini njihovih domov. Temeljna pletarska gradiva so: leska, hrast, lipa, kostanj, oreh, jesen, srobot in psihovina. Poleg gradiva ima vsak pletar različne tehnike in priprave. Ker je na Moravškem veliko lesk, je glavni material za pripravo viter prav leska. Nabirajo jo jeseni in pozimi, ko je les najbolj goden za obdelavo. Za izdelavo koša ali košare potrebujejo še les za dno, ki ga izdelujejo iz lipovega, hrastovega ali orehovega lesa. Za izdelavo roča pletarji največ uporabljajo jesenov ali kostanjev les, ker se lepo upogne in ne počí. Koli (pokončno ogrodje koša ali košare, ki je vpeto v dno od zgoraj navzdol) so izdelani iz hrastovine. Za pripravo kolov uporablja npr. Franc Logaj z Limbarske gore posebno leseno napravo – stol za kole delat. Prav tako si je v dolgoletni praksi izdelal tudi stol za vitre klat oz. delat. Vitre so pravzaprav polnilo med koli in dnom. Nekateri leskovo palico zarežejo z nožem na debelejšem koncu in jo upogibajo na kolenu toliko časa, da se po dolžini razkolje v dve polovici, tako dobijo vitre. Vitram je po-



trebno odstraniti lubje – jih obeliti. Ko so vitre pripravljene, jih pletar spretno prepleta med kole in roč. Nekateri vpletajo v koše in košare izmenično obeljene in neobeljene vitre. Tehniko kombiniranega pletenja uporablja Mihevčev stric s Pretržu. Tako popestri svoje izdelke z dvobarvnim vzorcem. Kole na vrhu koša zapognejo,

enega navznoter, drugega navzven in tako zaključijo vrhnji del oboda. Na hrbtno stran pritrdijo leseni deščici z luknjama, skozi njih pričvrstijo naramnice in koš je nared.



Svojstveno tehniko prepletanja viter so imeli pri Korantovih na Pretržu. Na sredini oboda koša ali košare so v roč napravili zarezo in skozi njo potegnili po dve vitri, zareze so na koncih pritrdili z žebli. Tako so roč še bolj učvrstili v pletarsko mojstrovino. Tak koš je trdnjši in zdrži več časa.



Manjše košare za različne priložnosti plete gospa Barbka Rotar z Dešna. Kot pletarsko gradivo ji služi psihovina, srobot in vitre. Psihovino nabira v bližnjem gozdu, srobot prav tako. Za ogrodje košare uporablja psihovino, roč na vrhu oboda pritrdi z rožo, izdelano

iz viter (poseben preplet viter, ki jih gospa Barbka imenuje roža). Glavno pletarsko gradivo je srobot, ki mu najprej odstrani lubje oz. ovoj in ga nato tri ure kuha. Tako pripravljen srobot prepleta med ogrodjem iz psihovine, dokler ne nastane izpod njenih rok trebušasta košara. Tehnike se je naučila sama. Pravi: » Enkrat sem poskusila in eno košaro izdelala na skrivaj. « Od takrat naprej si zimske ure, ko zunaj ni toliko opravil, krajša s pletenjem košar. Taka košara zdrži tudi do deset let.

Dediščina znanja pletarskih mojstrov in je tesno povezana z življenjem Moravčanov, pustimo ji, da bo kot taka ostala med nami še naprej in ji omogočimo tudi nadaljni razvoj v našem sodobnem življenju.

MOJCA TERCELJ OTOREPEC
konservatorica, ZVKDS, OE Kranj

Pismo bralcev je tokrat prispelo zaradi nesoglasij v Planinskem društvu Moravče, ki letos praznuje deseto obletnico delovanja. Društvo z največ člani in z bogato izobraževalno, pohodniško, markacistično in turistično dejavnostjo se je znašlo na točki notranjih razprtij. Ob branju spodnjega pisma, poročila in drugih prispevkov v tej številki glasila, držite pesti, da bo PD delovalo še naslednjih nekaj desetletij s toliko elana kot prvo. Sicer pa tudi pogovor, da se nobena juha ne poje tako vroča, kot se skuha, obeta umerjanje strasti. Upam, da to velja tudi za drugo in tretje pismo.

urednica

P.D. Moravče je imela 17.1.2003 svoj 9. redni Občni zbor

Ker sem bil seznanjen, da bodo izredne volitve, sem pripravil analitično poročilo od prevzema dolžnosti predsednika PD Moravče 1998 in GO od septembra 1998 do marca 2002. Od tu dalje do 17.1.2003 pa je seje UO vodil z mojim pismenim pooblastilom Franc Peterc. V poročilu sem predstavil članom PD in gostom ter predstavniku PZS in predstavnikom sosednjih PD vodenje UO in GO in vseh zapletov, ki so me spremljali med tem časom. Ko me je predsedujoči Brane Lavrič na OZ pozval, naj podam poročilo kot predsednik PD, me je med poročanjem prekinil in ni dovolil prebrati poročila do konca. Spoznal sem, da je uporabil visoko stopnjo demokracije. To je predsednik v demokratični državi. Tudi v totalitarnih režimih se poročevalca ni prekinjalo. Je pa potem odgovarjal, če je žalil režim ali vidne osebnosti. Na OZ je bilo kar nekaj uglednih članov, ki se v svojih strankah zavzemajo za demokracijo, pa ni nihče opozoril predsedujočega na nedemokratični spodrseljaj. Na vprašanje člana bivšega GO, zakaj je prekinil predsednika, mu je predsedujoči odgovoril, da je bilo izglasovano, čeprav ni bilo nobenega tozadavnega glasovanja. K razpravi po poročilih sta se priglasila dva člana PD. Eden je bil Andrej Gregorič, ki je trdil, da je bilo vzdušje na mojih delavnih akcijah slab-

še kot sedaj. Trdim dokumentirano, da je to čista laž, kajti Gregoriča ni bilo na mojih delavnih akcijah nikoli. Torej on primerjave o vzdušju prej ali potem ne more predstaviti članom. Očitno je bil naščuvan, da me pred članstvom diskreditira. Ozadje te njegove izjave je več kot očitno.

Kot bivši predsednik PD Moravče in predsednik GO sem dolžan seznaniti člane PD z vsebino poročila, ki ga niso smeli slišati.

NADALJEVANJE POROČILA:

Veliko knjižic »Vodnik po Moravški planinski poti« izpolnjenih je Leon Lavrič pošiljal po Sloveniji in jih namesto predsednika podpisoval on sam, čeprav za to ni imel nobenega pooblastila. Še več, v zadnjem času je pošiljal uradne listine na Občino Moravče brez podpisa odgovorne osebe, nekaj pa jih je podpisal sam, ne da bi za to imel moje pooblastilo. Njegovi izgovori so neresnični. Sodu pa je izdalo dno 6.2.2002, ko je po končani seji UO in je nekaj članov odbora zapustilo sejno sobo, Leon Lavrič izjavil: »Mi brez predsednika lahko naredimo vse«. Potem je Janez Jesenšek nadaljeval prekinjeno sejo. Sprejeli so sklep, ki pa z dejavnostjo PD nima nič skupnega. Taka dejanja so za pravni in civilizirani svet nesprejemljiva in sodijo na Balkan. Odborniki, ki so bili vnaprej pripravljeni na ta nezakonit sklep, pa so ostali v sobi.

Na naslednji seji sem vprašal Jesenška, s kakšnim pooblastilom je vodil sejo, so se vsi odborniki, ki so glasovali za nezakonit sklep, oglasili. Pred seboj so imeli list papirja s podčrtanim 38. členom Pravil, kjer piše, da seje sklicuje in vodi predsednik ali član UO, ki ga predsednik pooblasti. Žalostno je, da člani, ki so glasovali za ta sklep, ne preberejo stavke v celoti, temveč jim v sredini stavka zmanjka sape. Seveda za tako nizkotna dejanja Pravila PD niso pomembna.

Tudi predsedniku NO Niku Capudru se ni zdelo potrebno vprašati Janeza Jesenška, s kakšnim pooblastilom je vodil uradno že zaključeno sejo v okrnjeni sestavi. Če je tako, potem člani nimajo moralnih vrednot za opravljanje vodstvenih zadolžitev v društvu, ker močno kvarijo ugled društva. Zanimivo pri tem je, da mojim navedbam ni oporekal nihče. Ne glede na primitivne diskreditacije, ki jih izvajajo prav taki člani, sem vseeno ponosen, da sem za bodoče rodove planincev napravil nekaj trajno dobrega. Na koncu OZ ko sem se poslovil od predstavnika PZS in drugih predstavnikov sosednjih PD in medobčinskega odbora Kamnik - Domžale so izrazili zgroženost nad tem, s kakšno metodo je predsedujoči občnega zbora prekinil moje poročanje.

Moravče 29.1.2003

FRANC KMETIČ, bivši predsednik PD Moravče in predsednik GO

Nestrpnost do živali

Moravče, Detelova: na uredništvo smo prejeli veterinarske izvide za poginule muce in psa kot dokaz, da je telefonsko obvestilo resnično. Obveščeni smo bili o namernem pobijanju in zastrupljanju domačih živali. Prizadeti so nad dejanji zgroženi in se sprašujejo, kakšen odprt račun imajo s storilcem, da se ne upa spregovoriti in dogovoriti, kot se za odrasle in odgovorne ljudi spodobi. Znašati se nad živaljo je kratko malo obsojanje vredno dejanje, ki ga raziskuje tudi policija. Ker živimo v demokratični in socializirani družbi, v kateri veljajo določena pravila, si takšnih dejanj res ne moremo privoščiti.

Kaj se je od septembra dogajalo na Detelovi ?

V septembru je pri hiši za posledicami pretepa poginil že tretji domači maček. Toda muce še vedno ne morejo uživati v mačjem življenju, saj je četrti hišni ljubljenelec v januarju bil ranjen iz zračne puške v predel stegna. K sreči je bila hitra in učinkovita veterinarska pomoč uspešna. Ko se je prizadeta družina malo pomirila, se je 3. februarja znova zgrozila, saj je tokrat zaradi zastrupitve, ki je povzročila razpad jeter, poginil hišni pes. Za ta korak se je verjetno storilec odločil, ker je bil pred meseci neuspešen, ko je to isto žival pretepel, a se je z veterinarsko pomočjo izvle-

kla iz objema smrti. Človek se na žival naveže, morda v dobi materialistične miselnosti in egoizma še toliko bolj, saj trpi zaradi odtujenosti. Res je, da nihče ni kriv in odgovoren za dejanje, dokler mu sodišče krivde ne dokaže. So pa ti dogodki zagotovo priložnost, da se zamislimo in razmislimo, če je uničevanje lastnine in ugonobljanje življenja (čeprav pasjega ali mačjega) pravi način za komunikacijo med ljudmi. Mar se ne zavedamo nizkotnosti takšnega početja, ki lahko preraste v dvig roke nad človeka? Moder pogovor, da lepa beseda lepo mesto najde, je gotovo vreden preizkusa!

MAL - zapis po pripovedi prizadetih

V januarški številki Novic iz moravske doline je županja Milka Novak v svojem uvodniku ponovno zapisala nekaj laži povezanih z mojim imenom in me tako spodbudila, da odgovorim na njeno pisanje. V svojih prispevkih - ne le v tej izdaji časopisa, vztrajno išče vzroke in razloge, predvsem pa krivce za svoja dejanja in tako najde podlago, da na prefinjen način blati, kar ni v skladu z njeno politiko.

Moj odgovor na obtožbe, ki si jih je privoščila v zadnjih Novicah, pa je sledeč:

Konec lanskega leta je Občinski svet sprejel sklep, da se opravi revizija poslovanja Občine Moravče. Kar nekaj nepravilnosti iz preteklosti je pokazalo potrebo, da se revizija opravi. Obveščeni smo bili o posojilu, ki ga je Občina pred leti dala časopisu Brazde, kupili smo tudi rentgen za slikanje zob, ki ni bil in tudi ne bo nikoli uporabljen. Samo pri teh dveh poslih je nastalo za nekaj milijonov tolarjev škode. Sprenevedanja županje na seji, da je sklep o reviziji poslovanja nezakonit kaže, da si županja prizadeva, da do revizije ne bi prišlo. Objavljeni sklep je zakonit in županja bi ga morala spoštovati. Ob tej priliki dajem županji pobudo, da povabi na sejo Občinskega sveta predstavnike ministrstva pristojnega za lokalno samoupravo, da jim razloži nezakonitost sklepa. Njena ocena, da bi morala v proračunu za revizijo nameniti nekaj 10 milijonov sredstev, pa je še ena laž za zavajanje javnosti.

Občinski svet lansko leto ni dal soglasja k imenovanju direktorja Zdravstvenega doma Domžale. Pojasniti moram, zakaj sem bil poleg večine svetnikov, tudi sam proti imenovanju. Moje mnenje je, da zdravstvo v naši Občini ni dobro urejeno. Dolgo čakanje pri splošnem zdravniku je postalo že kar nekaj vsakdanjega, da o čakalni dobi pri zobozdravniku sploh ne govorim. V Moravčah je normalno tudi da prideš k zdravniku in te na vratih čaka obvestilo, da zdravnika dva, tri dni ne bo, ker nadomešča svojega kolega v drugem zdravstvenem domu, ali je na specializaciji in podobno. Krivec za tako stanje prav gotovo ni naš zdravnik, odgovornost je na direktorju Zdravstvenega doma Domžale, predvsem pa na občini Moravče, ki to dopušča. Očitno bomo še naprej tiščali glavo v pesek, saj je lažje tistega ki si prizadeva nekaj spremeniti na bolje, prikazati kot »minerca«. Županjini glasniki pa namesto, da bi opravljali svoje poklicno delo, širijo laži. Je to pošteno, moralno predvsem pa odgovorno do občanov?

V prejšnjem mandatu sem bil podžupan in sodelavec bivšega župana, ravno tako kot županjin mož Roman Novak, ki je bil nekaj časa celo njegov strankarski kolega v SLS+SKD. Sodelavce si je župan izbiral sam, ali je sedaj drugače? Kar pa se kuharskih mojstrov in teatralnosti tiče, se pa s takimi umetniki kot so sami nikakor ne morem primerjati. Če se bo pokazala potreba po opisu konkretnih primerov, mi tematike zagotovo ne bo manjkalo.

Gospo županjo prosim, da mi dokaže (pred pristojnimi organi) vse nezakonitosti, ki naj bi jih po njenih besedah počel. Z velikim zadovoljstvom bom odgovarjal za svoja dejanja. Ob tej priložnosti se ji zahvaljujem, da skrbi za mojo publiciteto in vedite, da me sploh ne moti, če me izrecno poimensko omenja v svojih uvodnikih.

Roman Cerar

Solza, žalost, bolečina
te zbudila ni
a ostala je praznina,
ki močno boli.

ZAHVALA

V 61. letu starosti nas je nenadoma zapustil naš, mož, ati, stari ata, brat in stric

ŠTEFAN KLOPČIČ
iz Moravč

Is srca se zahvaljujemo vsem, ki so nam ob težkih, bolečih trenutkih stali ob strani in z nami žalovali. Hvala vsem, ki ste ga z nami pospremili na njegovo zadnji pot.

Vsi domači



Vera, upanje, ljubezen - to je moje geslo,
mati, domovina, bog - to je moje veslo.

(I. Lavrič)

ZAHVALA

ob odhodu v večni pokoj naše drage sestre,
tetike in svakinje

MIHAELE CAPUDER

Kopačeve Mihaele iz Soteske

Na god sv. Antona smo jo poslednjič pospremili v farno cerkev, kjer so sveto mašo zanjo darovali domači župnik g. Viktor Primožič, bolnišnični duhovnik g. Miro Šlibar in pater g. Jože Urbanija - vsem iskrena hvala. Zahvaljujemo se tudi vsem sorodnikom, vaščanom in nekdanjim sodelovcem. Iskrena hvala ga. Evi Karažija, nečaku Romanu in pevcem KZ Limbar za poslovilne besede in pesmi.

Hvala tudi praporščakoma PD Moravče in ZB Moravče. Hvala vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti, zanjo molili, darovali za svete maše, cvetje in sveče. Bog vam poplačaj.

Kopačevi



Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi upanja in trpljenja,
usoda je bila močnejša od življenja.
Sedaj odšel si tja, kjer ni več bolečin,
a nate večno bo ostal spomin.

ZAHVALA

V enainšestdesetem letu starosti nas
je zapustil dragi sin, oče, dedek, brat in stric

FRANC ROŽIČ

Z Vrhpolj pri Moravčah

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za ustna in pisna sožalja, podarjeno cvetje, sveče ter spremstvo na njegovi zadnji poti. Iskreno se zahvaljujemo gospodu župniku Vinku Čampi za opravljen pogrebni obred, pevcem, vsem gailcem, posebno še vrhpoljskim ter Juretu Močilnikarju za zaigrano Tišino.

Vsem, ki ste bili v dneh slovesa z nami in boste našega dragega očeta ohranili v lepem spominu, iskrena hvala.

Vsi njegovi



V SPOMIN

4.marca bo minilo 8 let, od kar nas je mnogo prezgodaj
zapustil dragi mož, oče, dedek, tast in stric

ŠTEFAN PIRC
iz Podgorice pri Pečah

Hvala vsem, ki postojite ob njegovem grobu in se ga spominjate.

žena Elka, hčerki Boža in Mira z družinama



Kako je prazen dom, dvorišče,
naše oko zaman te išče,
ni več tvojega smehljaja,
le trud in delo tvojih rok
za vedno nam ostaja.

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nas je v 54. letu starosti zapustil naš
dragi mož, ati, dedi, brat, svak in tast

FRANC ŽUČKO, iz Češnjic

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, sveče, denarne darove in svete maše. Iskrena hvala dežurni ekipi ZD Domžale, gasilskemu in planinskemu društvu, pevcem KZ Limbar, godbenikom iz Moravč, g. Jožetu za zaigrano tišino. Hvala župniku g. Primožiču in g. Lavriču za opravljen pogrebni obred ter g. Grilu in g. Jaksetiču za besede slovesa.

Hvala vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali in nam v teh težkih trenutkih stali ob strani. Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Domači



AVTOSERVIS PLANINC d.o.o.

Vrhpolje 43, Moravče
Tel.: 01/723-13-38
GSM: 041/686-509



VULKANIZERSTVO

prodaja, premonaža, centriranje in hranjenje gum

Nudimo kompletno usluge na vseh tipih vozil.

Za čas popravila nudimo nadomestno vozilo.

Smo pogodbeni servis za vse slovenske zavarovalnice.

Odkup in prodaja celih in poškodovanih vozil.

Prilagajamo se potrebam potrošnikov, zato smo našo ponudbo obogatili z vodilnimi in pogonskimi traktorskimi gumami, ki vam jih nudimo po ugodnih cenah.

V Avtoservisu Planinc že pred pomladjo mislimo na vas in vašo opremo vozila, zato imamo na zalogi že letne pnevmatike priznanih proizvajalcev po ugodnih cenah.

S sodobnimi stroji vam pnevmatike strokovno, kvalitetno in po konkurenčni ceni tudi montiramo in centriramo.

Vsem strankam, ki bodo s seboj prinesli ta reklamni oglas, nudimo dodatni 10% popust za nakup gum in storitve.

Delavni čas: od ponedeljka do petka 7.00 - 19.00
sobota 7.00 - 13.00

VITEZ LIELIENBERG govori:



*Večnost, prostranstvo vam neznano,
pošilja duh moj med rojake.
Zadel v času svojem sem prenekatero rano,
vendar ne štejem sam se med junake.*

*Duh moj, poslan iz onostranstva
zaznal vijugasto je črno kačo,
ki z vznožja se na mojo goro vije.
Graditelj, naslednik mojega poslanstva
s krajcarji obteženo ni vihtel gorjačo.*

*Pametno odločil vaš občinski je SVET.
Čaka ga pot na zahod, od neviht izprana.
Za asfalt na njej SVET naj bo še bolj vnet,
razprtija na Rebri ni boleča rana.*

*Zaznal sem in se bal,
v občini vaši matriarhat
vodilni je postal;
v zgodovini že mnogokrat
le on vas je obvaroval !*

*Sem upal, da z lilijo
častili boste vi žene,
a nagelj vrh moje gore obvladuje.
Korenine lilij v podrasti, žejne,
čakajo na pravi dan, ko rodi se občan
ki ponese v širni svet srca junašk'ga
lepote lilije iz grba naš'ga.*

*Zapustimo rodno Limbarja zdaj goro.
Države vaše je mladost
ljudem zadala prenekatero moro,
kar šteje med politike norost.*

*Slovenke ! Z ljubeznijo redile ste,
vojake, delavce in admirale.
Prestiža v svetu niste ve dobile...
Ali morda ?...če rodite kardinale !*

*Od časov, ko odšel sem jaz
bili sosedov ste robot.
Ondesel jih je časa plaz,
še slišim tam vojska topot.*

*In ti, slovenski narod mali,
od strankarskih strasti razvnet.
Nevarno je, da bi se med seboj poklali
obvladoval bo tujec vaš čarobni svet.*

*Oblast v majhnost vpeta,
okamenela od lastnih prevar
čaru podlosti ni izvzeta,
vaš narod obdeluje kakor grob drvar !*

*Služili Evrope ste vladarjem,
seme politikov vaših že klije.
Skupaj služili boste sveta gospodarjem,
negotova pot se v bodočnost vije.*

*Kako naj bi obvar'val rod tlačanov;
kdor ima moč vas z leve in desne bije.
Zagret trop tiranov dosegel je,
da kmet že mleko v greznico izlije.*

*Vračam v moja se prostranstva.
Grb svoj dajem vam v uporabo.
Izpolnil del sem mojega poslanstva,
Naj grb vam moj ne služi v zlorabo !*

sliko  pleskarstvo
PIRC

Matej Pirc s.p.
gsm 041-647-602
Stegne 11
1251 Moravče
www.slikopleskarstvo-pirc.com



ISCG
DOMŽALE

AVTOŠOLA
LONČAR d.o.o.

Cesta talcev 10, 1230 Domžale

Marko: 041/785-735

Janez: 041/697-971

Tečaj CPP
B kategorije
24.2. ob 18. uri
17.3. ob 18. uri